THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 35 c. KETVIRTADIENIS — THURSDAY, SPALIS — OCTOBER 12, 1989 Nr. 199

Afganistane tebekariauja rusai

Sovietai vėl laužo susitarimus

Washingtonas. — Sovietų Sąjunga yra viešai pareiškusi, kad visos karinės jų pajėgos yra išvežtos iš Afganistano. Bet Baltieji rūmai vakar pareiškė, kad Sovietų karo patarėjai dar ten tebėra ir dalyvauja kare prieš afganų laisvės kovotojus, šaudydami į juos savo raketas.

Slaptame Amerikos vyriausybės pranešime kariniais ir politiniais klausimais Afganistane nurodoma, kad „visos funkcijos, surištos su saugumu, transportacija, sndėliais ir Scud raketų šaudymu,yra atliekamos Sovietų karinių patarėjų, kurie yra persirengę afganų komunistų uniformomis". Specialūs afganų sargybiniai saugo raketų bazę Darulamano vietovėje, šešios mylios už Kabulo, bet Afganistano kariniam personalui neleidžiama ten prisiartinti, rašoma Amerikos žvalgybos pranešime Valstybės departamentui.

Nesilaiko susitarimų

Karas Afganistane nesibaigia, nors Sovietai išvežė savo kariuomenę. Dabar paaiškėjo, kad specialiai paruošti rusų kariai, kaip afganai, vadovauja kovai. Amerika, kuri padeda laisvės kovotojams, ragina, kad komunistų prezidentas Najibulah atsisakytų iš pareigų. Afganų partizanų vadai pareiškė, kad jie kovos už savo krašto laisvę, nežiūrint ar Amerika padės, ar ne. Sovietų karinių patarėjų dalyvavimas kovose pažeidžia Genevos susitarimus, pasirašytus 1988 m. balandžio mėnesį, sako Amerikos vyriausybės pareigūnai. Pasirašyta sutartis reikalauja, kad visi Sovietų daliniai turėjo būti išvežti iš Afganistano iki šių metų vasario 15 d. Amerika ir Pakistanas sutinka, jog sutartyje yra aiškiai parašyta, kad Sovietų Sąjunga išveža visus savo kareivius ir visus patarėjus iš Afganistano. Sutartį pasirašė ir Sovietų Sąjunga. Kaip ir praeityje, taip ir dabar Sovietų vyriausybė negerbia savo parašo.

Demokratų nuolaidumas

Amerikos specialus pasiuntinys Peter Tomsen pas afganų partizanus praneša, kad ten yra dar mažiausiai 300 Sovietų karinio personalo. Jie paruošia afganų komunistų kareivius, planuoja puolimus ir vadovauja visom karinėm operacijom Afganistane. Štai kodėl išsilaikė Kabulo vyriausybė; tačiau tai esanti ne vienintelė priežastis. Kita priežastis esanti vidinis partizanų vadų nesutikimas. Esą galimas skilimas jų tarpe. Afganų partizanų vadai pakartotinai pareiškė nesitarsią su Sovietų paskirta Afganistano vyriausybe.

Kongreso demokratai pradėjo kaltinti Busho vyriausybę, kad nekeičia buvusios Reagano politikos Afganistano klausimu. Bet Busho vyriausybė atsako, kad, kol tebėra Sovietų karo patarėjai Kabule, negalima galvoti apie politinį Afganistano sprendimą. Sen. C. Pell, Senato Užsienio komiteto pirmininkas, kaltina prezidentą, nesiekiant kaip tik politinio sprendimo. Sen. Pell šią vasarą buvo Pakistane ir sako, kad per daug pasitikima partizanų jėga.

Bushas sumažino paramą

Respublikonų sen. Gordon Humphrey iš New Hampshire valstijos kartu su kitais senatoriais sako, kad prez. Bushas labai sumažino ginklų pristatymą Afganistano laisvės kovotojams, kai Maskva tuo pačiu metu sustiprino ginklų siuntimą Kabulo vyriausybei. Afganistano komunistai kas mėnesį gauna nuo 250 iki 300 milijonų dol. karinę paramą iš Sovietų Sąjungos. Nuo vasario mėnesio iki dabar buvo pristatyta daugiau negu 3,800-ais lėktuvų parama ginklais, amunicija, benzinu ir maistu. Tuo pačiu metu afganų komunistai, vadovaujami rusų, iššovė daugiau kaip 900 Scud raketų į partizanus — laisvės kovotojus, daug jų sunaikindama. Partizanai nebegalėjo praėjusį mėnesį sustabdyti Sovietų tūkstančio sunkvežimių ir ginkluotų šarvuočių konvojų, kurie vežė įvairius ginklus.

Senatorių laiškas

Amerikos parama praėjusiais metais tebuvo tik maždaug 600 mil. dol., tuo tarpu kai Sovietai per mėnesį teikė 300 mil. dol. paramą. Sen. Humphrey pasikalbėjime su spauda pasakė, jog CIA padidino Amerikos paramą, kai kai kurie senatoriai pradėjo kelti viešai nepasitenkinimą Busho laikysena Afganistano laisvės kovotojų reikalu. Jis sako, kad vyriausybė turėtų daugiau rūpintis partizanais, kaip buvo daroma per paskutinius 9 metus, ir jų neapleisti, kad būtų laimėta kova už Afganistano laisvę.

12 respublikonų senatorių parašė laikinosios afganų vyriausybės prezidentui S. Mojadedi laišką, ragindami jį pravesti rinkimus pabėgėlių stovyklose ir partizanų kontroliuojamose srityse Afganistane. Tokie rinkimai, sako senatoriai, padėtų partizanų vadų populiarumui ir laikinosios provizorinės vyriausybės prestižui.

Suktas pasiūlymas

Managva. — Sovietų Sąjungos Užsienio reikalų ministeris E. Shevardnadze, baigdamas vizitą Nikaragvoje, pasakė, jog Sovietai galėtų prisidėti prie Amerikos plano įgyvendinti taiką Centro Amerikoje. Jo pasiūlymas, kad Amerika ir Sovietų Sąjunga kartu mažintų ginklų arsenalą tame regione, kaip diplomatai mano, būtų pirmą kartą Sovietų įtakos išplėtimas lygiagrečiai su Amerika. Lotynų Amerikos diplomatai nemano, kad JAV su tuo sutiktų. Shevardnadze taip pat pasiūlė užmegzti diplomatinius ryšius su Salvadoru ir Honduru, kurie yra Amerikos sąjungininkai. Jei Washingtonas nebesiųs ginklų į Hondurą, Salvadorą ir į kitas valstybes šiame regione, tai ir Sovietų Sąjunga sulaikysianti ginklų siuntimą Nikaragvai, pasakė Shevardnadze. Valstybės departamento atstovas R. Boucher pranešė, jog Amerika „nemato reikalo sustabdyti taikos plano, kuris pradėtas Centro Amerikoje". Nikaragvoje rinkimai turi įvykti vasario 25 d.

Afganistano laisvės kovotojų laikinosios vyriausybinės tarybos vardu su užsienio spauda kalbasi jų atstovas **Abdul Rasul Sayaf**, pranešdamas, jog jie kovos už Afganistano išlaisvinimą iš komunistų, nežiūrint, jei Amerika nebeduos tai kovai daugiau ginklų.

Du daktarai apdovanoti Nobelio premija

San Francisco. — Nobelio medicinos premija šiais metais paskirta dviem daktarams iš Californijos universiteto San Francisco mieste. Daktarai Michael Bishop ir Harold Varmus surado, kad mes visi turime savęs sunaikinimo sėklas — pradus savo genuose, ir kai jie pradeda reikštis įstrižai, gali būti vėžio pradžia.

Abu daktarai sakosi buvę labai nustebę, kai buvo pranešta ši žinia, nors jų kolegos jau kelis metus sakė, kad jie laimės Nobelio premiją. Dr. Bishop miegojo, kai jo septyniolikmetis sūnus atsakė į NBC telefono skambinimą ir pažadino tėvą 3:30 val. ryto. Jis sako, kad yra ir daugiau gerų žmonių, kurie dirba toje srityje,norėdami pažaboti vėžio ligą. Jie abu pasidalins 455,000 dol.

Jie bendroje savo teorijoje aiškina, kaip normalus genas, kuris kontroliuoja celės augimą, gali būti vėžio priežastimi. Tai galį įvykti keliais būdais, kurie iššaukia nenormalų celės augimą. Jie visa tai išaiškina diagramomis, aišku, tai ne visiems galima suprasti. Abu mokslininkai darė tyrimus su viščiukais ir pradėjo kartu bandymus 1970 m.

Vėžio ligos pradžia

Dr. Bishop sako, jog jie įrodė, kad vėžys visada prasideda iš mūsų genų ir tų genų sužalojimas sudaro pagrindą vėžio celių augimui. Jie sako, kad vėžys yra genetinis dalykas, bet tai dar nereiškia, kad vėžys yra visados paveldimas. Šie atradimai laikomi didele pažanga moksle, nes leis suprasti, iš kur prasideda vėžys, ir bus galima ieškoti geresnių būdų jo sulaikymui. Tai „aukso kasyklos" vėžio ligos tyrinėtojams, aiškino abu daktarai, šios premijos laimėtojai.

Abu daktarai mėgsta daug skaityti ir yra geri rašytojai. Varmus gimė Oceanside, N.Y., turi laipsnį iš anglų kalbos Harvardo universitete, o mediciną baigė Columbijos universitete. Bishop gimė Pennsylvanijos farmoje, baigė Gettysburgo kolegiją ir vėliau Harvardo medicinos mokyklą.

Pranešama, kad Prancūzijoje dr. D. Stehelin pareiškė nepasitenkinimą, kad jam nebuvo priskirta dalis nuopelnų, kadangi jis, būdamas jų studentu, kartu dirbo kurį laiką laboratorijoje su jais.

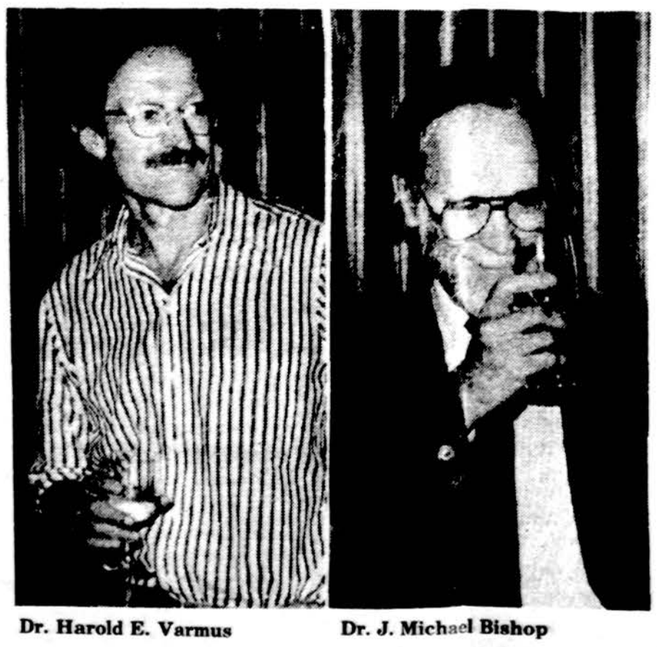

Dr. Harold E. Varmus **Dr. J. Michael Bishop**

Jiems paskirta Nobelio Medicinos premija už pažangą vėžio ligos tyrimuose. Jie abu priklauso Californijos universiteto Medicinos mokyklai San Francisco mieste.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Sovietų** Aukščiausioji taryba patvirtino anksčiau pasiūlytą įstatymą, kad leidžiama streikuoti, bet griežtai nustatė taisykles ir sąlygas, kuriomis streikai galima skelbti.

— **Vengrijos** naujoji socialistų partija, kuri anksčiau buvo Komunistų partija ir atsisakė marksistų principų, išsirinko naują pirmininką, kuriuo yra socialistas Rezso Nyers.

— **Irane** vis dar nesutariama dėl vidaus ir užsienio politikos kurso, nors jau keturi mėnesiai kaip mirė ajatola. Prez. Rafsanjani turi daryti sprendimus, kuriems ne visada pritaria kiti dvasiniai vadovai.

— **Indonezijoje** popiežius Jonas Paulius II jau antrą dieną veda pasitarimus su katalikų vadais. Jis ragino, kad ten būtų visiems žmonėms religinė laisvė.

— **Newarke** federaliniai agentai konfiskavo 871 svarus kokaino, kurio vertė 40 mil. dol. Narkotikai buvo sudėti į dėžes kartu su obuoliais, kurie buvo vežami iš Californijos. Narkotikai buvo čia atsiųsti iš Kolumbijos.

— **Argentinos** prezidentas Carlos Menem prezidentiniu aktu įsakė išleisti iš kalėjimo daugiau negu šimtą kairiųjų pažiūrų sukilėlių, norėdamas įvesti politinę demokratiją.

— **Solidarumo** vadas Lech Walesa lankysis Amerikoje, Kanadoje ir Venecueloje ir pasakys kalbą jungtiniame Kongreso posėdyje lapkrčio 15 d. Jis taip pat bus ir Chicagoje lapkričio 18 d.

— **Vengrijoje** keturis dešimtmečius visur buvo kaip simbolis rodoma raudonos spalvos žvaigždė, bet dabar ji bus nuimta nuo visų valstybinių pastatų ir įstaigų, praneša vengrų žinių agentūra.

— **Budapešte** AP žinių agentūra praneša, jog viename komunistų vasarnamyje amerikiečiai praveda vengrų vadams seminarą apie demokratiją ir moko opoziciją kaip perimti valdžią iš komunistų būsimuose rinkimuose.

— **Anglijos** Darbo partija savo metiniame suvažiavime atsisakė antibranduolinės politikos, kurią vedė keletą metų.

Sovietų žmonės turės teisę streikuoti, bet ne visi

Papildomos žinios iš Tarybos sesijos

Maskva. Papildomai žinių agentūros skelbia prie vakar praneštų žinių iš Kremliuje vykstančios Sovietų tarybos sesijos, kad buvo nutarta uždrausti streikuoti svarbiose industrijos srityse. Taip pat buvo aptarti pirmieji įstatymai, kurie turi reguliuoti darbininkų santykius.

Taip pat buvo nutarta panaudoti kariuomenę ir saugumo dalinius, kad padėtų panaikinti Azerbaidžano traukinių blokadą, kuri įzoliavo kaimyninę Armėniją, palikdama ją be naftos. Min. pirm. N. Ryžkovas mano, jog pavyks susitarti su Azrbaidžanu, kad nereiktų siųsti kariuomenės. Azerbaidžanas paskelbė, jei bus atsiųsta kariuomenė, tai jie paskelbs generalinį streiką.

Priimtieji nutarimai yra mažesnio pobūdžio, negu kad beveik karo meto stovio įvedimas, kurio reikalavo Gorbačiovas penkiolikai mėnesių. Buvo surastas kompromisas, kai vyriausybės ir tarybos atstovai tarėsi per visą naktį. Po to kitą dieną pats Gorbačiovas pareiškė, kad buvo padarytas geras susitarimas, nežiūrint jo ankstesnio siūlymo. Tačiau ministerio pirmininko asistentas Leonidas Abalkinas, kuris vadovauja Ekonominių reformų valstybinei komisijai, pasakė reporteriams, kad jis norėjo daug griežtesnių nutarimų. „Jie visi nori būti geri ir pataikauti publikai", kalbėjo jis apie tarybos narius, balsavusius už švelnesnę poziciją.

Daugiau vyrų saugume

Nežiūrint pasisakiusių prieš iš angliakasių rajonų, buvo nutarta uždrausti streikus tik tam tikrais atvejais. Kitas svarbus nutarimas, norint sukontroliuoti ekonominę ir politinę netvarką krašte, buvo Vidaus reikalų ministerijos pasiūlyta padidinti dalinius, kuriuose dabar turima 36,000 vyrų. Tai esą reikalinga, kadangi keliose respublikose didėją tautiniai nesutikimai. Bet ministerija nepranešė, kokiu skaičiumi norima padidinti tuos dalinius.

Taryba nutarė uždrausti tuoj streikus naftos ir energijos gaminimo industrijoje, transportacijoje, žaliavos parūpinimo rajonuose, chemijos ir metalurgijos fabrikuose. Streikuotojai, kurie atsisakys grįžti į darbus, bus baudžiami piniginėmis ir kalėjimo bausmėmis. Kitą savaitę būsiąs priimtas įstatymas, kad darbininkai turi teisę streikuoti, tačiau tos teisės būsiančios labai apkarpytos, praneša New York Times korespondentas iš Maskvos.

Daug kas draudžiama

Įstatymų leidimo paruošiamieji komitetai savo projektuose siūlo, kad streikai būtų uždrausti traukinių, lėktuvų ir kitų viešųjų priemonių susisiekime, kariškoje tarnyboje ir vyriausybės tarnautojams, jei tai kenkia sveikatos įstaigoms ir saugumui. Ypač bus draudžiami tokie streikai, kuriuose bus galima įžiūrėti, kad jų tikslas yra nuversti vyriausybę arba skatinti tautinius neramumus. Ypač būsią draudžiami politinio pobūdžio streikai.

Po to, kai akademikas A. Sacharovas įspėjo, kad yra labai pavojinga suteikti vyriausubei per dideles teises išimties atvejais, taryba nutarė, kad vyriausybė privalo paruošti naują įstatymą iki lapkričio mėnesio, kuriame būtų nustatytos taisyklės, kas leidžiama vyriausybei daryti valstybei pavojingais atvejais. „Viską, ką mes darome, turi turėti įstatymišką pagrindą", pasakė Sacharovas, tos tarybos narys.

O kai tame antradienio posėdyje iškilo karšti ginčai apie Azerbaidžano ir Armėnijos įvykius, tai prez. Gorbačiovas paparašė, kad tai nebūtų perduota per televiziją ar radiją. „Mes nesame stadione, bet mes esame Aukščiausiame Soviete", pasakė įsikarščiavusiems tarybos nariams Gorbačiovas.

Kankiniai sugrįžo į namus

Vilnius. — Į pavergtą Lietuvą sugrįžo kankiniai. Iš Lenkijos Pucko miesto buvo parvežti dviejų kankinių kaulai — 1945 metais mirusių ir ten palaidotų Stutthofo koncentracijos stovyklos kalinių Vilniaus kunigų seminarijos profesoriaus ir garsiausio tuometinio Vilniaus pamokslininko kun. Alfonso Lipniūno ir Lietuvos studentų ateitininkų vado inž. Antano Šapalo kaulai. Jie kartu su rašytoju Baliu Sruoga ir kitais buvo kalinami Stutthofe. Iš nacių stovyklos buvo perkelti į Pucką ir ten dirbo labdaros darbą. Iš gyventojų rinko drabužius, juos keitė į duoną, kurią dalijo badaujantiems ligoniams. Dirbdami apsikrėtė dėmėtąja šiltine ir mirė. Rugsėjo 4 d. buvo pamaldos už juos arkikatedroje. Kartu buvo pagerbtas ir Komijoje miręs gen. Jonas Juodišius.

Tūkstančiai žmonių dalyvavo pamaldose, kurias laikė Panevėžio katedros klebonas kun. Juozas Antanavičius. Jo pastangomis tie kankiniai iš Lenkijos buvo parvežti į namus. Inž. Šapalo palaikai palaidoti Katedros šventoriuje. „Minties" leidyka išleido prisiminimų knygą apie kunigą Alfonsą Lipniūną.

— **Rumunijos** komunistų vyriausybė apkaltino savo vieną diplomatą krašto išdavimu. Mircea Raceanu bus teisiamas už perdavimą žinių Amerikai ir Sovietų Sąjungai. Jis ya buvęs Washingtone Rumunijos ambasados sekretoriumi.

KALENDORIUS

Spalio 12 d.: Serafinas, Salvinas, Deimintė, Gantas, Meldeika, Rudolfas.

Spalio 13 d.: Eduardas, Venancijus, Vilūnė, Mintaras, Nortautė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:58, leidžiasi 6:16. Temperatūra dieną 70 l., naktį 42 l.

ABITURIENTŲ BALIUI RUOŠIANTIS

Detroito skautų tėvų komitetas žino, kad po šaltos žiemos švelnūs pavasario vėjeliai atpūs tradicinį Abiturientų balių. Balandžio 21-moji diena jau numatyta šiam nuostabiam įvykiui. Paruošti įspūdingą balių reikia daugelio talkininkų, laiko ir lėšų. Jei yra susidomėjusių abiturientų — visa tai verta. Tačiau praeityje yra buvę atvejų, kai dėl mažo abiturientų ir jų svečių skaičiaus didelių pastangų pareikalavęs renginys nešė didelį nuostolį Detroito skautams ir jų iždui. Vengiant nuostolių ir nepateisinamų pastangų, skautų tėvų komitetas kviečia Detroito ir apylinkių jaunimą, ateinantį pavasarį baigsiantį gimnazijas, dalyvauti jam ruošiamame iškilmingame Abiturientų baliuje. Visi norintieji baliuje dalyvauti prašomi registruotis prieš š.m. gruodžio 1 dieną. Prieš registruojantis prašome patikrinti savo mokyklų numatytas datas jų Senior Prom, kelionių ir kitų mokyklos numatytų įvykių, kad dėl neapsižiūrėjimo vėliau dėl to nebūtų nemalonumų. Įsitikinę, kad galėsite Abiturientų baliuje dalyvauti, skambinkit Reginai Mingėlienei, tel. 313—348-8123, pranešdami, kad būsite gerbiamaisiais svečiais „Kartą pavasarį" baliuje, 1990 m. balandžio 21 d. Jei neatsirastų užtenkamai susidomėjusių šiame baliuje dalyvauti, jis nebus ruošiamas. Tad visi maloniai prašomi apie savo norą dalyvauti pranešti iki gruodžio 1-mos dienos.

Skautų tėvų komitetas

VERTINA GERĄ INFORMACIJĄ

Detroito skautų,-čių tėvų komitetas, vertindamas gerą skautiškų reikalų informaciją, paskyrė 30 dol. „Draugo" paramai. Auką prisiuntė Regina Mingėlienė.

STAMBI AUKA LIETUVOS LAISVĖS IŽDUI

Klemensas Urbšaitis iš Detroito užrašė Tautos Fondo Lietuvos laisvės iždui dešimt tūkstančių dolerių savo brolio Jono Urbšaičio atminimui įamžinti. Tai ne verslininko ar profesionalo, bet paprasto darbininko auka. Remdamas savo gausius artimuosius tėvynėje, jis nepamiršo šiame krašte veikiančių lietuviškų organizacijų. Lietuvių Fondui skyrė tūkstantį dolerių, Detroito jūrų šauliams laisvės paminklo pastatymui „Pilėnuose" — penkis tūkstančius dolerių, o dabar T.F. Lietuvos laisvės iždui dešimt tūkstančių dolerių. Klemensas Urbšaitis galvoja, kad atgimstančiai Lietuvai labai reikalingi pinigai našlaičių, senelių, ar netekusių sveikatos žmonių prieglaudų statybai. Jis aukomis remia ir kitas išeivijos organizacijas.

Klemensas Urbšaitis yra gimęs 1915 metais Dievaičių kaime, Šakių apskrityje, neturtingo ūkininko 10 vaikų šeimoje. Turėjo du brolius ir septynias seseris. Dvi seserys mirė anksčiau, o prieš kelerius mėnesius mirė jo mylimiausias brolis Jonas, kurio atminimą įamžino savo auka.

Jūrų šaulys Klemensas Urbšaitis, 10,000 dol. auka Tautos Fonde įamžinęs savo brolį Joną, „Pilėnų" stovyklavietėje prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo.

Sulaukęs aštuoniolikos metų, Klemensas įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenės ryšių batalioną ir buvo apmokytas telefono-telegrafo specialistu. Išėjęs į atsargą dirbo įvairius darbus ir tarnavo policijoje. 1944 m. vokiečių geštapo buvo suimtas ir, kaip politinis kalinys, metus laiko kalinamas įvairiuose kacetuose Vokietijoje. Turi Lietuvos Atinacinės Rezistencijos politinių kalinių sąjungos liudijimą. Gyvendamas Vokietijoje amatų mokykloje mokėsi elektrotechniką. 1950 m. atvykęs į New Yorką, tuojaus susirado darbą Detroite, kur iki 1980 m. dirbo Fordo fabrike. Jaunystėje patyręs vargo, mokėjo kukliai gyventi ir taupyti. Todėl savo santaupas skirsto gerai apgalvodamas ir sakydamas, kad padėti reikia ne vien artimiesiems bet ir tėvynei Lietuvai.

Lietuvoje gyvendamas Klemensas priklausė Viešvilės šaulių būriui, o įsisteigus „Švyturio" jūrų šaulių kuopai Detroite, jis į ją įstojo ir yra jos stambus rėmėjas. Taip pat priklauso Dariaus Girėno klubui ir yra kitų organizacijų narys — rėmėjas.

Stasys Garliauskas

Skautininkė Ramutė Bulota, paskutinėn kelionėn palydėje, Šv. Kapo kapinėse Detroite atsisveikina giminės ir artimieji.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOJE PO METŲ

Rugsėjo 29 ir 30 — spalio 1 dienomis Clevelande buvo JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos antroji sesija, kuri peržiūrėjo praeities veiklą ir pažvelgė į ateitį. Lietuvių Bendruomenės kelias jau yra aiškus, bet jis reikalingas nuolatinio svarstymo ir naujų planų sudarymo. Gyvenimas ir gyvenimo sąlygos keičiasi. Mes gyvename tartum ant vandenyno bangų, kurios juda įvairiomis kryptimis — vienas bangas judina svetimieji, kitas savieji, ypač dabar okupuotoje Lietuvoje, kur jaučiamas laisvėjimas, nors ir nėra dar nepriklausomybės.

Pranešimai pirmininko dr. Antano Razmos, vicepirmininkės Birutės Jasaitienės, vykdomojo vicepirmininko Lino Norušio ir sekretoriaus Prano Jogos parodo kas yra veikta ir ko pasiekta.

Išsamiausias pranešimas yra dr. Razmos, kuris primena atliktus darbus, padarytus įsipareigojimus, jų atlikimą ar neatlikimą. Gal svarbiausias čia yra Vasario 16-tosios minėjimas, kurio metu krašto valdyba išleido lankstinuką „Vienybėje" su tauta" ir garsiajuostes, kurias buvo galima panaudoti radijo laidose. Pirmininkas priminęs, kad ir aukų surinkta daugiau negu praeitais metais. Taip pat prisidėjo prie Adolfo Šapokos redaguotos istorijos Lietuvoje išleidimo. Gorbačiovui lankantis Amerikoje , organizavo demonstraciją prieš jį ir kt.

Pozityviu reikalu laikytinas susitikimas Detroite JAV, Kanados valdybų, pasikviečiant taip pat Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovus suderinti veiklai ir supažindinti vienus su kitų planais. Prisidėjo valdyba ir prie Pabaltijo Laisvės dienos minėjimo. Siūlymus į Kongresą įnešė kongr. Dannis Hartel ir Don Ritter, o priėmė daugelis kongresmenų.

Buvo didelė veikla išvystyta Molotovo-Ribbentropo pakto gėdingoje sukaktyje — 50 metų — minėjimui ir svetimųjų spaudoje aprašymui. Bendruomenė rinko parašus, kuriuos siuntė Lietuvon, išleido knygelę „Nazi-Soviet Pact August 23, 1939". Lankstinuką gerai paruošė dr. S. Sužiedėlis. Jis buvo daugiausia išplatinamas tarp amerikiečių.

Pirmininkas priminė, kad ir Birželio trėmimų minėjimai buvo beveik visose apylinkėse, išleidžiant specialius raštus lietuvių ir anglų kalbomis. Taip pat dr. A. Razma priminė, kad Persitvarkymo sąjūdžio pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis ir jo žmona Gražina buvo puikiai priimti krašto valdybos pastangomis Washingtone, kur pasidarbavo daugiausia Asta Banionytė, New Yorke, Clevelande, Los Angeles.

Dr. A. Razmą papildė vicepirm. Birutė Jasaitienė, primindama, kad Chicagoje abu Landsbergiai buvo gražiai ir iškilmingai priimti, kad suorganizuoti rajoniniai Liet. Bendruomenės suvažiavimai, vakaronė su PLB pirmininku prof. Vyt. Bieliausku. Taip pat Liet. Bendruomenė tinkamai priėmė kitus svečius, kaip Lietuvos pasiuntinį St. Lozoraitį, rašytoją Kazį Sają ir kt. Ji krašto valdybai atstovavo mokytojų pagerbime ir Lietuvos Vyčių seime. Ji kasdien susitinka ir pasikalba su reikalų vedėja Danute Korzoniene, kuri gauna Bendruomenės laiškus ir siuntinėja visus aplinkraščius.

Vykdomasis vicepirmininkas Linas Norušis pranešė, kad palaikomas nuolatinis ryšys su žurnalo „Bridges" redakcija, kuri šiuo metu yra Worcestery, MA. Jis taip pat atstovauja Lietuvių Bendruomenei Lietuvių teisėms ginti komitete, kuris sudarytas iš įvairių organizacijų. Be to, jis laikinai eina ir Socialinių reikalų tarybos pirmininko pareigas, kol tas klausimas bus visos valdybos išspręstas.

Pranas Joga, JAV LB krašto valdybos sekretorius, savo trumpame pranešime pasakė, kad užprotokoluoti devyni posėdžiai, iš juostų išrašyti rytinio LB pakraščio suvažiavimo protokolai. Taip pat užprotokoluoti tokie svarbūs pasitarimai, kuriuose dalyvavo PLB valdybos atstovai, buvo Kanados Lietuvių Bendruomenės valdybos ir JAV LB krašto valdybos pasitarimai.

Švietimo tarybos pirmininkės Reginos Kučienės pranešimas buvo ilgokas, bet išsamus ir aiškus. Ji priminė, kad taryba šiuo metu turi 18 narių įvairiems reikalams. JAV-bėse yra 30 mokyklų su 1145 mokiniais. Mokinių skaičius šiuo metu nemažėja. Švietimo taryba mano, kad ateityje šis skaičius dar didės, nes jauni tėvai nori išmokyti savo vaikus lietuviškai kalbėti ir skaityti. Šiuo metu Švietimo taryba žvelgia ir į nemokančius lietuviškai, bet norinčius savo tėvų ar senolių kalbą pramokti. Yra ruošiamos mokytojų darbo konferencijos, skelbiami konkursai, kurie turi pasisekimą, palaikomi ryšiai su kitų kraštų lituanistinėmis švietimo įstaigomis, kaip Kanados, Australijos. Bendraujama su PLB švietimo komisija, kuri rūpinasi visų lietuvių lituanistiniu mokslu ir auklėjimu.

Kultūros tarybos pirmininkė Dalia Kučėnienė pranešė raštu, kad premijos numatomos tęsti ir ateinančiais metais bus St. Petersburge. Dainų šventei rengti pakviestas Vaclovas Momkus. Bus taip pat Teatro festivalis ateinančių metų rudenį. Rūpinasi knygų leidyba, ypač Lietuvoje. Mėginimas „Amžino įšalo žemėje", kurią „Vyturio" leidykla išleido Vilniuje, tūkstantis egzempliorių atėjo platinimui. Taip pat dainų šventei yra pakviestas choras iš Lietuvos. Tikimasi, kad jis galės atvykti ir surengti dar ir atskirus koncertus. Amerikiečiai pakvietė Vilniaus Jaunimo teatrą, ji remti pažadėjo ir LB Kultūros taryba.

Tai tik dalis pranešimų, kuriuos raštu pateikė paskiri JAV LB krašto valdybos pareigūnai, žodžiu papildė komisijos ir patys valdybos ar tarybų pirmininkai ar jų atstovai. Ne visi buvo diskutuojami išsamiau, nes lietė daugiausiai, kas jau padaryta, mažiau, kas užsimota padaryti. Tarybos sesijoje reiktų svarstyti daugiau ateities darbo planus, kad gausios narių skaičiumi tarybos turėtų ką pagalvoti, o ne tik pasakyti.

Tai nėra priekaištas tarybos suvažiavimui. Tai tik priminimas, ką turėtų svarstyti ir pateikti svarstymuose, o ne rezoliucijose, kurių spauda neskelbs ir niekas neskaitys.

Kitą pranešimų dalį aprašysime ateityje. **—Dn.**

Redaguoja Aleksandras Pakalniškis Jr., 1043 Fifth St., St. Monica, CA 90403.

IŠ LIETUVOS VYČIŲ SUVAŽIAVIMO

Rugsėjo 22-24 d. DuBois, Pa., įvyko Lietuvos Vyčių Vidurio — Centro apygardos suvažiavimas. Dalyvavo kuopų atstovai iš Clevelando, Daytono, Pittsburgho, Detroito, Saginaw, MI, ir Southfield, MI. Suvažiavimo posėdžiams vadovavo pirm. Jonas Baltrus. Posėdžiai vyko Šv. Juozapo bažnyčios salėj.

Buvo išrinkta nauja apygardos valdyba: kun. Ged. Kijauskas,SJ., (Clev.) — dvasios vadas, Jonas Baltrus (DuBois) — pirmininkas, Juozas Mantz (Dayton) — 1-mas vicepirm. spec. projektams, Eleanora Mantz (Dayton) — 2-tra vicepirm. narių reikalams, Elaina Mikalauskas (Dayton) — 3-čia vicepirm. jaunųjų reikalams, Marion Gray (Clev.) — sekretorė, Charles Machuta (Clev.) — iždininkas, Catherine Kurpovic (Detroit) ir Jurgis Mikalauskas (Dayton) — iždo globėjai, Alvina Luiza (Clev) — apeigų komiteto pirm., sesuo M. Pranceška, OFM, (Pitts.) — Lietuvos reikalų komiteto pirm., Marija Vaglia (Pitts) — kultūros komiteto pirm., Tomas Brūzgys (DuBois) ir Gus Biabak (Detroit) — tvarkos prižiūrėtojai, Vincas Gražulis (Clev.) — spaudos reikalų tvarkytojas.

Nors Šv. Juozapo lietuvių parapijos klebonas kun. Jim Kennally ne lietuvių kilmės, jo kalba šeštadienio rytą bažnyčios salėje ypač gražiai iškėlė lietuvių tautos ryžtingumą palaikyti katalikybę, lietuvybę, ir siekti laisvės stengiantis išsivaduoti iš bedieviškos Rusijos valdžios.

Sekmadienį 10 val. ryto vyčiai prisiminė savo mirusius organizacijos narius. Kiekvienos kuopos atstovai , skaitant mirusių vardus, uždegė žvakes jų atminimui.

11 val. ryto visi dalyvavo šv. Mišiose, po kurių klebonas kun. Jim Kennally prisaikdino naują vyčių Vidurio Centro apygardos valdybą.

Tuoj po Mišių buvo pietūs vietinio lietuvių klubo salėje. Visi pasivaišino skaniu lietuviškai pagamintu maistu.

Suvažiavimas pasibaigė. Kuopų atstovai išsiskirstė į savus miestus, pasiryžę ryžtingai dirbti Dievui ir tėvynei ir uoliai skleisti lietuvybę.

Kitų metų Lietuvos vyčių Vidurio — Centro apygardos suvažiavimas įvyks gegužės 18-20 dienomis, Dayton, OH.

Vincas Gražulis

112 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Lietuvos Vyčių 112-tos kuopos susirinkimas šaukiamas antradienį, spalio 17 d., 8 val. vak. Švč. M. Marijos Gimimo mokyklos salėje Marquette Parke. Visi nariai kviečiami dalyvauti, o taip pat mielai laukiami visi norintieji įsijungti į Lietuvos vyčių veiklą.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: $70.00. Foreign countries $70.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$70.00	$40.00	$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	$40.00	$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

ARKIVYSKUPIJOS FINANSŲ SUNKUMAI

Chicagos arkivyskupija savo finansiniais metais turėjo 25 mil. dol. nuostolių: Net 108 parapijos buvo reikalingos finansinės pagalbos. Daug kainuoja mokyklos, daug katalikų iš miesto išsikelia. Taupant nuspręsta susilaikyti nuo naujų samdymų, siaurinti išlaidas, kai kurias silpnas parapijas sujungti.

Žmogaus gyvenimo vertingumą apsprendžia blaivus jo galvojimas ir nuolatinis darbštumas.

G. Freytag

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba **246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5532
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W.127th St.
Palos Hgts., Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. 448-1777

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Keturiasdešimt penkeri

LIETUVIŲ ŠIRDYSE

Bendrasis Amerikos lietuvių fondas, populiariai vadinamas Balfu, šiemet balandžio 1 d. šventė savo 45-rių metų sukaktį. Šalpos ir imigrantų rūpesčio organizacijai svetimame krašte yra didelė sukaktis, kurią verta minėti ir verta prisiminti jos praeitį. Balfo praeitis nėra labai tolima, labai nežinoma, bet kartu labai neaiški. Dėl daugelio nenumatytų priežasčių savo darbus jis turėjo slėpti ir dabar dar turi apie juos tylėti.

Amerikos Lietuvių Taryba anuo metu, nežiūrint politinių ir ideologinių skirtumu, pajėgė sueiti ir ieškoti veiklai bendrų planų ir bendrų priemonių. Jei tai ir ne visuomet sekėsi, nors dėl to nieko dabar negalima kaltinti, tai jos didelis nuopelnas, kad ji ėmėsi iniciatyvos sukurti bendrą šalpos fondą, kuriam padėtų Amerikos lietuviai ir Amerikos šalpos ir labdaros organizacijos. Visų sutarimu pirmininku buvo išrinktas didelės patirties, energingas ir sumanus kun. Juozas Končius, kuris Balfą pastatė ant kojų ir padarė tikra šalpos, labdaros, imigracijos ir tolimesnių rūpesčių įstaiga.

Nei pradžioje, nei juo labiau vėliau Balfo keliai nebuvo lengvi. Tie keliai buvo keblūs, painūs, kuriuose reikėjo didelės aukos ir nusižeminimo prieš neišauklėtus kai kurių fondų vedėjus. Reikėjo nuoširdumo prieš Amerikos valdžią ir katalikų organizacijas, šelpusias nuo karo nukentėjusius ir svetimuose kraštuose neturinčius sąlygų įsigyventi ir įsikurti. Niekas iš pabėgusių nenorėjo grįžti pas komunistus, nors jie viliojo naivius pabėgėlius ir akis dūmė buvusiems savo dalininkams kare. Jie norėjo suklaidinti visuomenę, — ir dalį suklaidino, — bet negalėjo nugalėti jau patyrusių komunistinio „rojaus" vaisių. Balfas visiems lietuviams pabėgėliams buvo viltis ne tik laikinai išgyventi, bet ir susirasti vietą pastoviai įsigyventi ir įsikurti.

*

Kun. dr. J. Končius kelis kartus turėjo važiuoti į Europą pamatyti konkrečias gyvenimo sąlygas tų pabėgėlių, kurie jokiu būdu nenorėjo grįžti į Sovietų Rusijos okupuotus kraštus. Ne visuomet tos kelionės buvo jam pačiam sėkmingos, ypač pirmoji. Bet jis pažino daugelį pabėgėlių, pažino jų varganas gyvenimo sąlygas ir vaikučių nepriteklius, kurie artino ligas. Kai kuriems jas jau buvo atnešę, tai ypač buvo aktuali džiovos liga, kurią tuo metu sunku gydyti ir dar sunkiau jiems emigruoti į užjūrius. Balfas kaip tik šiomis nepakenčiamomis sąlygoms labiausiai rūpinosi. Kun. Končius jau drąsiai pristatė blogą padėtį grįžęs savo valdybai ir direktoriams.

Tuo metu Balfas ir jo pirmininkas bei kiti uolesnieji darbuotojai pradėjo rūpintis galimumais emigruoti į Ameriką, surasti čia buto ir darbo garantijas. Jų reikalavo šio krašto valdžia, leisdama įstatymus, pagal kuriuos galėjo įvažiuoti tik sveiki žmonės ir sveikos šeimos. Darbo ir buto garantijas sudarinėti negalėjo pats Balfas, nes tai buvo įstaiga, bet jis surado nuoširdžių padėjėjų, kurie norėjo padaryti gerą darbą. Jie jau pasitikėjo šia šalpos ir labdaros organizacija.

Balfo valdyba ir sudarė tiek garantijų, kad jau pirmaisiais keleriais metais — 1948-1951 — atvyko ištisos šeimos, pavieniai, net buvę ligoniai, kurie Balfo dėka buvo pasveikę. Pagal dabartinę statistiką Balfo sudarytomis garantijomis atvyko daugiau kaip 80 procentų imigrantų lietuvių. Jie šiuo metu jau yra išsiskyrę iš gyvųjų tarpo, o jų vaikai jau užima aukštas pozicijas.

Bet pavargo kun. J. Končius ir 1964 m. Balfo vadovavimą perėmė Providence Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Vaclovas Martinkus, pasitikėdamas kun. Liongino Jankaus, vėliau kun. Prano Geisčiūno reikalų vedimu Brooklyne. Kun. V. Martinkus šalpos darbo ėmėsi visu uolumu ir energija, ištesėjo aštuonerius metus. Bet ir jis pavargo ir prašė Balfą grąžinti į jo įkūrimo ir registracijos vietą Chicagą.

*

Ši šalpos organizacija per savo gyvavimo keturiasdešimt penkerius metus išmėgino visus kelius padėti vargstantiems lietuviams svetimose žemėse, Sibiro ar Rusijos tremtyje, net ir okupuotame krašte. Pagaliau pamatė, kad Balfo gėrybėmis naudojasi Maskvos pasiuntiniai ir kontrolieriai. Naudojasi tie, kurie persekioja visus lietuvius, kurie nenori prisitaikyti prie komunistinių nuostatų ir nužmogėti. Jie išnaudojo net tuos, kurie buvo dideles kančias iškentėję Sibire ir sugrįžę tėvynėn negalėjo prisitaikyti net prie savo artimųjų, gaunančių pašalpą. Ir ten buvo išleista prieš Balfą šmeižikiška knygelė, nemokšos parašyta, kuris tingėjo net su paties Balfo istorija susipažinti.

Prie Balfo vairo atsistojo energinga ir sumani Chicagos lietuvių ir katalikių veikėja Marija Rudienė. Ji tuojau suprato, kad negalima šelpti savo tautos priešo — okupanto. Ji vadovybę perėmė 1972 m. spalio 21 d. ir tuoj suskato sudaryti tokią valdybą, kuri Chicagoje būtų atsakinga už Balfo veiklą, už šalpą, už vargstančius lietuvius Sibire, Lenkijoje ir laisvuose Europos kraštuose. Jie šalpos buvo reikalingi ir jų niekas išnaudoti negalėjo. Jei kur nors ir išnaudojo, tai jau ne Balfo, ne jo centro valdybos ar suvažiavimų kaltė, bet kaltė paties žmogaus, kuris leidžiasi išnaudojamas. M. Rudienė visa energija rūpinosi, kad Balfas liktų šalpos, labdaros, gerų darbų ir imigracijos atstovu. Jei kurį laiką atrodė, kad imigracija jau baigėsi, tai ji nesibaigia ir šiuo metu, kai iš visų kraštų vis daugiau atbėga naujų lietuvių pabėgėlių.

Vėl susirinks Bendrojo Amerikos lietuvių fondo seimas ir svarstys ne tik praeitį, bet ir ateities veiklą, išdirbs sėkmingesnei veiklai planus, pasikvies darbščių ir pasiaukojusių žmonių į vietą tų, kurie dėl amžiaus ar sveikatos iš veiklos traukiasi. Lietuvių visuomenė Šiaurės Amerikoje, Kanadoje ir Pietų Amerikoje Balfu ir jo vadove Marija Rudiene pasitiki. Ji laukia, kad ir toliau panaudotų savo išmintį ir savo energiją šalpos darbams.

Pr. Gr.

Gyvenimas yra tiek vertas, kiek yra verta meilė. Meilė yra verta tiek, kiek verta siela. Siela verta tiek, kiek verti jos idealai.

R. Plus

Kai mes su dėmesiu stebime tvarinių grožį, juose, kaip knygose, išskaitome viską apimančią Dievo Apvaizdą ir išmintį.

Šv. Bazilijus

VIEŠOJI OPINIJA

Pokalbis apie viešumą

RASA RAZGAITIENĖ

praėjusių metų lietuvių politinę veiklą Amerikos politinio gyvenimo sluoksniuos ?

A. Barzdukas: Veikla buvo daugiausia reakcija į įvykius, o ne planavimas arba iniciatyva, kadangi laiko problemos yra tokios, kad neįmanoma viską padaryti ir tenka tik reaguoti. Aš bent neturėjau galimybių ir progos nieko labai pozityvaus suprojektuoti ir pats pradėti vykdyti, kadangi tiek visokių tų įvykių, kaip žinai, buvo, kad beveik kiekvieną dieną reikia į ką nors reaguoti. Tai, žinoma, tokia veikla yra kai kam gal labai didelis pasitenkinimas, bet mes į spaudą apie ją nerašom, kadangi man atrodo, čia yra normalus dalykas, reiškia, taip viskas turi įvykti ir vyksta.

Viktoras Nakas: Nėra daroma sistemingo spaudimo nei Kongrese, nei Busho administracijai. Yra toks paradoksas, kad, kai Pabaltijo tautos buvo daugiau prispaustos ir nebuvo to persitvarkymo, nebuvo to atvirumo, Pabaltiečiai Amerikoj buvo geriau susiorganizavę, dažniau išrūpino pasimatymus su aukšto rango Valstybės departamento atstovais, su Baltųjų rūmų atstovais. Dabar, kai tiek daug permainų vyksta Pabaltijo kraštuose, organizuotos veiklos iš mūsų vadinamų veiksnių yra vis mažiau ir mažiau.

Žinoma, yra išimčių. Landsbergio apsilankymas Washingtone, New Yorke ir kitur davė labai daug politinės naudos. Tokie dalykai, kaip reklama, kuri pasirodė rugpjūčio 23 d., irgi buvo pozityvus politinis aktas. Bet tenka apgailestauti, kad veiksniai, kaip politiniai vienetai, atrodo, mažiau daro.

Mums reikia žmonių, kurie užsiangažuotų darbui. Štai Lietuvių Bendruomenė yra pasamdžiusi asmenį dirbti Washingtone ir tai yra labai gerai, nes buvo stoka žmonių, bet negali su tuo ir pasibaigti reikalai. Man atrodo, kad mūsų visuomenė kartais yra per daug linkus manyti, kad, jeigu pasamdys tai vieną, tai kitą asmenį ir užkraus ant jų pečių visus politinius uždavinius, ji bus atlikus savo tautinę pareigą ir kad to užtenka. Ne, toli gražu, to neužtenka. Turėtų būti išjudinti mūsų visuomenės žmonės įvairiose kolonijose, įvairiuose miestuose, kad jie įsijungtų į politinę veiklą. Kaip? Kad jie darytų spaudimą į savo kongresmanus, į savo senatorius, kad jie rašytų laiškus, kad jie paremtų tokias rezoliucijas kaip Kasteno rezoliuciją ir panašiai.

Kitas pavyzdys — Amerikos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba ir taipgi Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos šiuo metu yra Chicagoj. Man atrodo, kad, kadangi tie du veiksniai turi savo centrus Chicagoje, jie turėtų daryti spaudimą tiesiog per senatorių Simon. Ypač turint minty, kad ateina rinkiminiai metai Illinois ir kad Simon kandidatuoja į perrinkimus, turėtų prašyti su juo pasimatyti ne tiktai kartą į metus, bet kartą kas kelis mėnesius, kai jis sugrįžta į Chicagą, ir paklausti jo, ką jis daro paremti Pabaltijo tautų nepriklausomybės siekius. O kiek teko girdėti, nei ALT, nei Bendruomenė nėra turėję nė vieno pasimatymo su juo kaip valdyba. Tiktai vyčiai pasikvietė į savo suvažiavimą ir jis atsilankė.

Reikia aiškiai nustatyti, ko mes siekiame ir ko realiai galime tikėtis iš Kongreso. Bėda yra, kad kartais nueinam į lankas, tai į vieną pusę, tai į kitą pusę. Kartais bijoma bet ko prašyti ir džiaugiamės, jei galime tik paspausti senatoriaus ar kongresmano ranką, o to aiškiai neužtenka. Neužtenka tiktai nusifotografuoti su tais politikais. Turi nauda iš to kokia nors būti ir tam senatoriui ir tiem, kurie su juo pasimato. Taip pat negalima nueiti į kitą ekstremą ir daužyti kumščiu į stalą ir reikalauti, kad tas senatorius paskambintų sovietų ambasadoriui ir reikalautų, kad sovietai tuoj pat išsinešdintų iš Lietuvos.

Adv. Žumbakis: Gaila, bet nesu pastebėjęs jokios koordinuotos ar efektyvios veiklos. Aš manau, kad turėtumėm paklausyti kardinolo Sladkevičiaus skatinimo susivienyti ir pradėti rimtai dirbti. Jau aukščiausias laikas, nes įvykiai mūsų nebelaukia, o istorija mums neatleis, jei nedarysime visko, ką galime šiais nepaprastais laikais.

(Pabaiga)

Adv. Žumbakis: Teisiniai Molotovo-Ribbentropo pakto data yra mums pati svarbiausia, nes iš šio pakto sudarymo plaukia visi sovietų argumentai dėl jų tariamai teisėto buvimo Pabaltijy. Prieš sukaktį teko kontaktuoti JAV LB ir ALT ir patirti, kad jie nežadėjo plačiai eiti į Amerikos viešumą. Tad užpildyti bent iš dalies šią spragą, su Ethnic Community Services globa buvo privačiai kontaktuota visa eilė lietuvių, latvių ir estų organizacijų, grupių, profesinių sąjungų, žymesnių asmenų ir prašyta jų su 50 dol. auka paremti šį ėjimą į Amerikos visuomenę. Pasirinktas „Washington Times" dienraštis, nes jis laikosi konservatyvios, antikomunistinės linijos. Jį plačiai skaito ir Washintono valdininkai bei politikieriai. Reklamą taip pat įdėjom į Kennebunkporto „York County Star" laikraštį, nes žinojom, kad tą dieną prezidentas Bush kaip tik bus savo vasarnamy Kennebunkporte ir kad jis jau daugiau kaip 30 metų šį laikraštį prenumeruoja. Iš viso reklamą pasirašė 200 žmonių ir grupių. ALT pagrindiniai tarybos nariai pasirašė po juo, bet, deja, nors paskiros LB-ės apylinkės ir apygardos suprato tokio ėjimo svarbą, JAV krašto valdybos pirmininkas pareiškė, kad reklama buvo per kritiška Busho administracijai. Reklamos pagrindinis punktas buvo labai paprastas: kad prezidentas Bush nebijotų pasisakyti už Pabaltijo teisę į laisvę ir nepriklausomybę, kaip jis yra pasisakęs už Lenkijos ir Vengrijos teisę į nepriklausomybę.

A. Barzdukas: Faktinai priežastis (kodėl JAV LB-ės krašto valdyba nepasirašė po skelbimu) turbūt didžiausia buvo ta, kad reikia mums atsargiai skirstyti savo resursus. „Washington Times" spausdinimas skelbimo tai yra taip, kaip prisišlapinti į tamsiai mėlynas kelnes. Šilta, malonu, bet niekas deja, nepastebi. Tai, žinia, čia kiekvieno nuomonė gali būti skirtinga ir kai kam labai patinka, reiškia, tokius dalykus daryti ir spausdinti juos „Washington Times" laikrašty. Bet įtakos iš jo tai jokios, nulis. Tai reiškia jeigu mums patinka atiduoti tam laikraščiui penkis, šešis tūkstančius dolerių, tai galima juos atiduoti, ir kiekvienas žmogus tą pasirinkimą turi, bet racionalumo tam tai jokio nėra, kadangi iš jo naudos nėra.

— Kaip jūs vertintumėte praėjusių metų lietuvių politinę veiklą Amerikos politinio gyvenimo sluoksniuose ?

KITOKIE NUMERIAI

Illinois valstijos centrinėse įstaigose pakeičiami telefonų numeriai: vieton pirmiau buvusių pradinių 917 bus dabar 814.

VOKIEČIŲ KOMENTARAI

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Didinga pabaltiečių demonstracija rado platų atgarsį Kremliuje, pasmerkiant ją net centro komitetui, pasiunčiant pranešimą spaudai ir televizijai. Šią Kremliaus reakciją vokiečiai pranešė jau sekmadienį rugpjūčio 27 d. po pietų, o didžioji spauda taip pat plačiai komentavo pirmadienio, t.y. rugpjūčio 28 d. laidose.

Kiekvieną dieną skaitau įtakingesnius vokiškus dienraščius, tad ir šį kartą norėčiau pasidalinti jų komentarais, kurie mums yra labai palankūs.

Ir taip „Frankfurter Rundschau" 1 psl. išspausdino platų straipsnį — pranešdamas, kad sovietinė vyriausybė nemandagiai („schroff" — statokai) reagavo į paskutinius įvykius, įspėdama prieš nacionalistinę isteriją. Patį komentarą dienraštis 3 psl. pavadino „Bejėgis Kremlius", kuris lietuviams, latviams ir estams pasiuntė labai rimtą įspėjimą. Tačiau tuo Maskva nieko nepasieks, nes pabaltiečiai atsakys kontra argumentais: Pabaltijo valstybės be Maskvos priežiūros ir už Sov. Sąj. ribų gali įveikti ekonominę, ekologinę ir politinę krizę. „Atrodo, rašo toliau dienraštis, kad Kremlius yra bejėgis ir be jokios išeities Pabaltijo reikaluose. Panaudojimas „Brežnevo doktrinos" su šarvuočiais privers tik prie karo stovio ir pilietinio karo.

Vokietijos sostinės „Die Welt" pirmame psl. įdėjo rugpjūčio 23 d. demonstranto suėmimo nuotrauką (ten vyko taip pat demonstracija) bei trumpą pranešimą iš Maskvos, tačiau pridėdama platų C. G. Striomo komentarą. Vokietis (jis yra labai geras Pabaltijo reikalų žinovas) klausia — kaip toli eis Maskva? Atrodė, kad Pabaltijo valstybės yra geriausios Gorbačiovo sąjungininkės kovoje už „perestroiką". Tačiau įspėjimas parodė ką kitą, stipriai reaguojant Maskvai į žmonių grandinę nuo Talino iki Vilniaus. Gorbačiovas bijo, nes atrodo, kad Pabaltijyje pasiektas lūžio taškas, kadangi lietuvius, latvius ir estus nepasotina teoretinis Hitlerio-Stalino sutarties pasmerkimas. Jie reikalauja anuliuoti jų kraštų okupaciją. Čia Gorbačiovas (arba kitas, turintis jėgą Kremliuje) turi parodyti, ar jis save laiko imperijos šalininku ar yra pasiruošęs Pabaltijo valstybėms suteikti apsisprendimo teisę.

Kokius principinius interesus gali turėti, sovietinė tauta Pabaltijy? Kaip gali Maskva tuos principinius interesus ginti prieš ten gyvenančių tautų norą? Ar vien tik priespauda ir smurtu? Aplamai kas yra ta „sovietinė tauta"? Juk čia gyvena rusai, ukrainiečiai, lietuviai, latviai, estai, gruzinai, armenai ir kt. tautos. „Sovietinė tauta" — tai Stalino ir Lenino „išradimas", panaudojant valdymui centrinio Maskvos aparato jėgą.

Šiandieną sovietinei vyriausybei galioja tokie žodžiai: pasakyk man kaip tu elgies su Pabaltijo respublikom, aš tau pasakysiu, kas tu esi.

Kelių vokiškų dienraščių Maskvos korespondentas H. J. Deckert savo ilgą komentarą „Mannheimer Morgen" taip užbaigia: „kas atsitiks, jeigu kietagalviai ir laisvės trokštantieji pabaltiečiai nuo savo ekstremistinių vadų neatsiskirs? Tam klausimui Maskvos laikraščiai jokio atsakymo neduoda. Bet atrodo, kad yra galima ginkluota intervencija.

„Frankfurter Allgemeine" savo komentaro pabaigoje rašo, kad ortodoksinis žurnalistas Žukovas reikalauja patikrinti „Sąjūdžio" ir tautinių frontų leidinių finansavimą.

Rugpjūčio 28 d. Vokietijos, Šveicarijos ir Austrijos spauda pranešė, kad Lietuvos ir Latvijos KP aštriai užprotestavo S. S-gos KP centro komiteto pareiškimą. Vokiečiai rašo, kad „Sąjūdžio" sekret. Alvydo Medalinsko pareiškimu, artimiausiom dienom Lietuvos partijos sekr. Algirdas Brazauskas (abi pavardės taisyklingai įrašytos) vyks į Maskvą, pasimatyti su M. Gorbačiovu.

---

3 MIL. DOL. UŽ AKĮ

Terry Lynch, 26 m., Cook apskr. teismo sprendimu gaus 3 mil. dol. kompensacijos už visiškai sugadintą akį jam dirbant medžio pardavime — Forest City Enterprise, Burbank priemiesty. Nelaimė įvyko 1984 m. Pusę tos sumos turės sumokėti jo darbovietė, o kitą pusę — Metropolitan Wholesale Supply, Inc.

MAŽIAU STATYBŲ

Chicagoje namų statyba šių metų rugpjūčio mėnesį, palyginus su 1988 m. rugpjūčiu, nukrito 25%.

BRAZILIJA

KAZYS KARUŽA

21

Jos tuojau traukia pakelius iš stalčiaus ir deda ant stalo. Apžiūrime spalvas ir kainas. Gražu pažiūrėti į tas brangenybes. Pasirenku tris akmenėlius. Topazo kaina 500 dol. Pasiūliau 300 dol. Ateina savininkas žydelis, gražiai nuaugęs, simpatiškas. Su pasiūlyta mano kaina sutinka, bet prašo mokėti doleriais. Susilaikau nuo pirkimo ir prižadėjau vėliau sugrįžti.

Pasukome į kitą brangenybių krautuvę. Pardavėja jauna, juodbruva, graži žydaitė, laisvai kalbanti angliškai. Sakau jai, kad noriu pirkti auksinę grandinėlę su deimantais ir kitokius puošmenis. Ji atneša du stalčius su brangenybėmis. Man net akys raibsta, gražumėlis. Bet kai paklausiau kainos, tai nusigandau iš jos išgirdęs ir dūmėme laukan iš krautuvės...

Einame geriau į restoraną papietauti ir gero braziliško vyno išgerti. Monika pasiskundė, kad turi bėdos su širdimi. Dėl to esanti labai susirūpinusi, bet gyvena ir kenčia. Eina pas daktarus ir tie nieko negali padėti. Vieni sako, reikia daryti širdies operaciją, bet ji nenorinti pasiduoti jų gundymui, taip ir delsia, tikisi gal dar sutvirtės. Jeigu pagerės sveikata, keliaus atostogų į Kaliforniją ir aplankys mano marčią Sandrą ir jos mamą Mariją Kindurienę, kurias gerai pažino, kai jos gyveno Vila Zelina. Bet vis bijanti taip toli keliauti, ir ta jos širdelė ją prilaiko...

Pasiklausiau jos liūdnos kalbos ir suku temą kita kryptimi:

Dabar netrukus pas jus atvyksta Los Angeles „Spindulio" šokėjai ir dainininkai į Vila Zelina. Jie gražiai jums padainuos ir pašoks tautinius šokius. Mūsų lietuvių kolonijos jaunimas gerai kalba lietuviškai. Su jais atvyksta ir geras būrys jaunimo tėvų ir buvęs jūsų simpatija inž. Antanas Vosylius. Tikriausiai susitiksite ir dar gal gerai pašoksite vienuolyno didžiojoje salėje, kur bus surengta tautinių šokių šventė, kurią rengia Sao Paulo Lietuvių Bendruomenės pirmininkas ekon. Jonas Tatarūnas.

Primenu Monikai, kad jau laikas keliauti namo. Bet, kai ji įsikalbėjo su manimi apie savo problemas, tai visai pamiršo savo vyrą ir važiavimą namo. Anksčiau sakė, kad neturi laiko, o dabar nenori skubėti iš puikaus restorano, kur užtrukome daugiau kaip dvi valandas. Sumokėjau už pietus ir vyno bonką 24 dol. Tokie puikūs buvo pietūs. Dar užmečiau žvilgsnį į restorano vidų, kuris yra parengtas aukštesnės klasės žmonėms ir labai geras patarnavimas.

Išėjome į lauką ir nuėjome gatvėmis į parką, prie kurio radome autobusų stotį. Atvažiavo labai senoviškas „griozdas" — autobusas. Nusipirkome bilietus ir važiuojame iš didmiesčio, kurio dangoraižiai iškilę taip aukštai, kad, rodos, siekia debesis. Gatvės duobėtos ir autobusas vartėsi ir tratėjo brukuotomis gatvėmis, kad vos buvo galima sėdėti suole. Važiavome apie 45 min. ir pasiekėme Vila Zelina. Monika nuskubėjo pas savo vyrą, o aš — pas prel. P. Ragažinską.

Buvo jau apie 6 val. vakaro. Žiūriu ant stalo prikrauta „stipriosios" ir bealkoholinių gėrimų. Supratau, kad prel. P. Ragažinskas ruošiasi pokyliui. Tuomet ir aš pastačiau gero atsivežto gėrimo butelį. Pradėjo temti. Girdžiu, kad beldžiasi į duris viena ir antra pora žmonių su dovanomis. Ir prigužėjo apie 16. Jie atvyko pagerbti prel. P. Ragažinską, nes buvo jo gimtadienis. Jis tą dieną sulaukė 79 metus amžiaus. Viena ponia paruošė geras vaišes. Valgėme ir šampano taures lenkėme į jo sveikatą. Prisirinko daugiausia senesnio amžiaus žmonių, kurie jį laiko didelėje pagarboje.

Prelatas atvyko iš Lietuvos prieš 50 metų. Jis stipriai prisidėjo prie parapijos augimo savo kilniais darbais, vienuolyno ir ant savo pečių nešė visą kultūrinį lietuvišką gyvenimą ir visus dvasiškus ir lietuvybės darbus skyrė Bažnyčiai, lietuvybės išlaikymui ir Lietuvai...

Laikas bėgo. Vaišinomės. Sugiedojome prel. P. Ragažinskui Ilgiausių metų ir linkėjome jam geros sveikatos ir Dievo palaimos visuose darbuose. Tai didelis ir garbingas Sūduvos sūnus. Linksmai bėgo vakaro laikas, kalbėjomės apie vietos lietuvių visuomeninę veiklą ir gyvenimą Vila Zelina ir Sao Paulo. Ta proga pasisakiau susirinkusiems, kad esu patenkintas atvykęs į Sao Paulo, Vila Zelina ir džiaugiuosi, ką jau per trumpą laiką mačiau ir patyriau pirmomis dienomis. Turėjau keletą kliūčių prieš išskrendant iš Los Angeles į Braziliją. Čia gi nieko nepažinojau iš vietinių gyventojų, o tik mano brolio poeto Petro mokslo draugą prel. P. Ragažinską, kauniečius mjr. Augustą ir jo žmoną Silius. Mano tikslas buvo aplankyti gimines Kindurius Mogi das Cruzes mieste ir pakeliauti po Braziliją, aplankyti istorines vietas ir nuvykti prie a.a.prel. Aleksandro Armino kapo. Jis palaidotas Sao Paulo katedroje, kur ilsisi kardinolai, vyskupai ir žymūs katalikų veikėjai.

(Bus daugiau)

Žurnalistas Vilius Kavaliauskas ir red. V. Chadzevičius su Lietuvių Žurnalistų sąjungos pirmininke ir „Draugo" bendradarbe Rūta Kleva Vidžiūniene Vilniuje.

Nuotr. **Aleksandro Juozapaičio**

VĖL PALIEČIANT RANKA GIMTĄJĄ ŽEMĘ

RŪTA KLEVA VIDŽIŪNIENĖ

Kai atsirado proga — galimybė su mūsų Los Angeles Dramos sambūriu aplankyti Lietuvą, toji mintis, tarsi paslaptingas vaistas, įsiūbavo visą mano gyvenimą. Juk kadaise rašiau dienoraštyje, vieniša bėgdama per sieną ir pasilenkdama pabraukti ranka per Suvalkijos juodžemį, kad niekad, niekad nepamatysiu šio mylimo žemės kampelio, ir telaimina jį Viešpats.

Likimas kažkaip pakrypo į kitą pusę, nors nusinešdamas daug aukų ir ašarų. Pradėjo išeiviai tautiečiai pirmuosius žingsnius į tą pusę, tiesdami rankas,apkabinti paliktus giminaičius arba suklupti ties jų kapais. Šiurkštus ruso veidas ir grubi ranka sulaikydavo daugelį nuo kelionės šioje pasaulio pusėje. Ne, nesilenksime, prašydami malonės. Bet keitėsi vadai, nuskurusi rusų imperija pradėjo naują žaismą. Susikūrė naujos galimybės apsilankymui ir vėl pasipylė laimingi tautiečiai, nors ir labai budriai sekami gimtoje žemėje, lyg į ją neturėtų teisės!

Žinia, kad mūsų čia taip mėgiamas Dramos sambūris žada vežti į Vilnių, Kauną ir Panevėžį poetės-literatės Birutės Pūkelevičiūtės lyrinę dramą „Žmonės ir beržai", kažkaip suvirpino širdį ir nedavė ramybės. Kasdien augo noras susitikti su kolegomis žurnalistais, taip staigiai išplėtusiais sparnus laisvam žodžiui per tiek metų po Stalino padu sėdėjusių rašeivių spaudoje.

Ir taip pakėlėme sparnus per Šiaurės ašigalį, per suomių Helsinkį, per Maskvos maišalynę į numylėtą Vilniaus miestą. O džiaugsmo ašaros, o giminės ir draugai su gėlėmis rankose! Mane pasitiko Lietuvos Žurnalistų sąjungos pirm. Domas Šniukas, įspūdingas ir energingas vyras, svainis su žmona, dailininkas Tarabilda, žurn. red. V. Chadzevičius ir keletas kitų. Nors visi plėšė atvykėlius į savo pusę, į savo namus, didžiulis nuovargis mus visgi nukreipė į Neringos viešbutį, į poilsį.

Ką atneš rytdiena? Pirmosios dienos pagal susitarimą buvo skirtos džiaugsmui, laisvei, giminėms. Asmeniškų akimirkų daug neaprašinėsiu, nors liko neužmirštama kelionė pas saviškius į Alytų, nauji vaizdai, dairantis į išdraskytus ūkius, į miškų ir ežerėlių gausybę, į Dzūkijos žalumą. Ten buvau karališkai priimta. Kitą rytą, važiuodami Kauno link, sustojome prie mano šeimos šaknų — Išlaužo, kur aplankiau šalia bažnyčios esančių giminių kapus. Vėl pasileidžiame Kauno link, kur tuoj po Išlaužo bažnytkaimio buvo mano giminės lizdas, Gustaičių Linksmakalnio dvaras, su šalia dukroms išdalintais ūkiais: Masiuliams, Šalčiams, Leonaičiams, kiek toliau Tautvilams ir mums, Mickevičiams.

Keistas apsilankymas

Pažvelgiu Linksmakalnio link ir manyje sukyla didžiulis pyktis. Sakau svainiui, kad suktų mažu keliuku į dešinę per naujai nutiestus patvinusios Šventupės ir Jiesios tiltukus į dvaro pusę, nors žinojau ten esant kariuomenės bazę. Tikra tiesa, ties maža būdele stovi geležinis užtvaras ir jaunas kareivėlis. Išlipu ir einu viena į priekį, mojuodama savo amerikonišku pasu. Stabdo. Sakau, — atvažiavau atsiimti savo žemės, perskaičiau naują įstatymą, kad galima atsiimti jūsų pasisavintą nuosavybę ir likti čia gyventi. Atidaryk vartus! Kareivėlis žiūri sumišęs, kai jam svainio žmona išverčia mano reikalavimą. Ilga tyla, o aš toliau piktai t,siu: Čia gimiau ir augau, dabar iš Amerikos atsivežiau visus dokumentus, — (vėl mosuoju pasu ir viza), noriu savo turtą patikrinti!" „Čia dabar karo bazė", — mikčioja vyrukas, — „gyvena kareiviai". „Tai jau jūsų problema", — atkertu. Kareivėlis greit bėga į didelį namą ir grįžta su storu, ūsotu ir gausiai ordinuotu karininku. Tam kartoju tą patį, tuo pačiu nedraugišku tonu. Vėl tyla, pagaliau mosteli kareiviui atrakinti vartus ir abu išeiname apžiūrėti buvusio dvaro. „Kur mūsų didysis dviaukštis namas su balkonu?" — nustembu. „Seniai nugriovė, netiko mūsų tikslams". „Gausit atstatyti. O kas ten tame ilgame name?" „Kareivinės". „Ogi ten buvo tvartas arkliams..."

Tyloje tęsiame kelionę. Sodas vešlus, žalias, močiutei statytas paminklėlis nugriautas. Pakalnė į Šventupę graži, tik dabar jau tikra upė. „Kas pasidarė čia?" — klausiu. „Žuvų veisyklos, labai geros!" — linksmai juokiamės abu, nes, staiga apsidairęs, jis man atsakė lietuviškai...

Grįžau prie vartų, šypsodamosi atsisveikinau „iki greito pasimatymo", o jis atsakė su gražia šypsena. Taip ir nuvažiavau, jam nepasakiau, kad tą gimtąjį dvarą buvom metus prieš okupaciją jau pardavę Tūbeliams... Kad tik panorėjau iš jų pasijuokti.

Pakelėje dar pasisodinom į automobilį seną pėsčią einančią moterėlę, kurią pavežėjom iki Garliavos. Sena vietos gyventoja, tai kalboms nebuvo galo. Štai ir Aleksotas, ir kelias į Vilnių. Tačiau ir Kauno, ir Vilniaus man dar teks palūkėti, mano planai buvo dar dienai užsukti į Kačerginę, kur labai norėjau aplankyti savo vyro 98 metų motiną ir keturias seseris. Bet apie tai — kitą kartą.

DAR VIENA PROBLEMA

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Ko neapalpau, perskaičiusi rugsėjo 9 dienos Cleveland „Plain Dealer" laidoje straipsnį skelbiantį, kad „Lietuvos lenkai reikalauja autonomijos". „Tai sielos šauksmas išsakyti tai, kas skaudu", cituojamas „Salcininkų" (taip laikraštyje nurodyta) apskrities tarybos pirmininkas L. Yankelevich. „Autonomija yra vienintelis kelias apsaugoti mūsų žmonių interesams", jis cituojamas toliau. Lenkai demonstravo prie tarybos rūmų, iškėlę savo tautines vėliavas. Tvirtinama, kad toje apskrityje 81 procentą gyventojų sudaro lenkai, o tik 7 procentus lietuviai. Iš pranešimo galima spręsti, kad toks protestas buvo iššauktas vasario mėnesį įsigaliojus įstatymui, pagal kurį Lietuvos teritorijoje lietuvių kalba tampa oficialia kalba. Pagal laikraščio informaciją, „Salcininkų" apskritis esanti apie 30 mylių į pietus nuo Lietuvos sostinės Vilniaus netoli „Bielorusijos" sienos ir „iš seno" esanti „tradiciškai lenkiška apskritis".

Graudu, kaip toje pasakėčioje apie liūtą ir asilą, kad lenkai jau dabar silpnina ir skaldo jėgas kovoje už Lietuvos nepriklausomybę. Kartais yra vedamas su jais mandagus dialogas, sentimentaliai prisimenant Lietuvą į pražūtį nuvedusią Liublino uniją. Ar galima užmiršti lenkų siautėjimą klasta užgrobtame Vilniuje, kalinimą, net mažamečių moksleivių persekiojimą? Ar anuo metu būtų Vilniaus lietuviai drįsę iš Lenkijos vyriausybės reikalauti Vilniaus kraštui „autonomijos" ar sugrąžinimo Lietuvai? Dabar, vadovaujantis tuo pačiu principu, tokius reikalavimus galėtų kelti ir lietuviai, gyveną Lenkijos teritorijoje, kaip pvz. Suvalkų trikampyje. Gardinas, kuriame Vytautas Didysis pastatė bažnyčią ir apie 1398 metus po didelio gaisro mūrinę pilį, yra vienas iš seniausių Lietuvos istorinių miestų. Istorikai tvirtina, kad Gardino pilyje jau XIII a. vidury gyvenęs kunigaikštis Eidivydas, Mindaugo brolio Dausprungo sūnus. Paskutiniųjų dešimtmečių laikotarpyje Gardine kovojama su lenkų vyskupais, draudžiančiais lietuviams katalikams melstis savo gimtąja kalba, kai tuo tarpu Vilniaus krašte lenkai net nesiteikia pramokti lietuviškai, gyvendami kaip tikrieji šeimininkai. Seinų bažnyčioje palaidotas mūsų didysis vyskupas Antanas Baranauskas...

Lenkų pavyzdžiu galėtų sekti ir kitos Lietuvos teritorijoje gyvenančios mažumos, kaip apie Trakus susispietę karajimai, kurie visada lietuviams buvo draugiški, radę svetingą pastogę jau Vytauto Didžiojo laikais. Lietuvos žydai neseniai televizijoje rodytoje programoje Vilnių vadino „Europos Jeruzale". Ar ir jiems nekils „autonomijos" mintis? Bet reikia pripažinti, kad jų dauguma asimiliavosi, gražiai kalba lietuviškai ir Lietuvą laiko savo tėvyne, kaip apie tą taip gražiai ir sentimentaliai kalbėjo prieš kelerius metus miręs žydų kilmės kompozitorius Benjaminas Gorbulskis. Kai jis lankėsi mano namuose, privataus pokalbio metu jo paklausiau, kaip jis, būdamas žydas, galėjo kurti tokias nuostabiai lietuviškas patriotiškas dainas, kaip „Žemė gintarinė" ir kitas. Jo atsakymas buvo toks: „Jūs, ponia, esate amerikietė, lietuvių kilmės. Aš esu lietuvis žydų kilmės. Lietuva yra mano tėvynė"...

Per ištisus šimtmečius buvome vaišingi, svetingi ir draugiški, nebijoję svetimųjų, jiems atidarę savo namų duris. Lenkijos kapituliacijos metais globojome jų internuotus karius, importavome jų filmus, o garsioji aktorė Jadvyga Smosarska, pasinaudojusi lietuvių prieglauda ir vaišingumu, vėliau tipiškai lenkiškai atsilygino, mus išvadindama „netašytais mužikais"...

Dabar Lenkija jau yra arti nepriklausomybės nuo Maskvos, Vengrija atidarė savo sieną pabėgėliams iš Rytų Vokietijos, kad jie galėtų įsikurti laisvajame pasaulyje. Ar nereikėtų pasiūlyti Lietuvos lenkams iškeliauti į Lenkiją, kurioje jie būtų laimingesni? Baisus lenkiško charakterio bruožas yra tas, kad jie ne tik nėra linkę nelaimėje padėti, kovoje prisidėti, bet išnaudoja kiekvieną pasitaikiusią progą skriausti savo kaimynus ir buvusius sąjungininkus. Tikiu, kad ir tolimoje ateityje, pasikeitus Europos politiniam veidui, mes kentėsime nuo lenkų agresijos ir nedraugiškumo. Gaila, kad mūsų veiksniai ignoruoja lenkų egzilines labai įtakingas organizacijas ir su jomis neveda diplomatiško dialogo. Prieš kelerius metus neva tai susisiekta su jų pogrindžiu, kuris savo laiku draugiškai reagavęs į lietuvių siekius. Bet tai gali būti vien pigus tuščiažodžiavimas, ieškant draugų. O mus yra lengva papirkti gražiais žodžiais ir pažadais, kurių nemanoma laikytis. Prisiminkime Suvalkų sutarties likimą ir jos padarinius.

NAUJA ŠEIMA FLORIDOJE

Silvijos Veronikos Juškaitės su Vytautu Vincu Bukausku jungtuvės buvo 1989 m. liepos 1 d. Šv. Juozapo bažnyčioje Winter Haven mieste, Floridoje. Iškilmių liudininkais buvo 7 poros: jaunųjų seserys, brolis, pusseserė ir pusbrolis, artimieji ir draugai. Šv. Mišių metu jaunieji sumainė žiedus, prisiekė ištikimybę ir nuo altoriaus palaiminti žengė pirmuosius savo bendro gyvenimo žingsnius.

Vestuvių vaišės vyko USA viešbutyje, šalia garsiųjų Cypress Gardens sodų. Jaunąją porą sveikino artimieji, draugai bei kaimynai, atvykę iš Chicagos, IL, New Port News, VA, Los Angeles, CA, ir artimųjų miestų Orlando, St. Petersburgo, Cape Canaveral ir kitų vietų. Salėje tradiciškai su duona, druska ir vynu jaunuosius pasitiko jų tėvai. Jaunosios tėvelis Vilius Juška, pasveikinęs svečius, pakvietė savo brolį Gediminą Steponą būti vakaro šeimininku. Vyriausias pabrolys, jaunojo svainis, paprašė pakelti šampano taures į jaunųjų laimingą ateitį ir sugiedoti jiems laimingų metų. Buvo perskaityti sveikinimai iš giminių Lietuvoje ir Amerikoje. Muzikai grojant, visi vaišinosi, linksminosi, o atėjus vėlyvam vakarui sudainavo Močiute širdele ir Bus mergelė man, man. Dar pasilinksminus, visi skirstėsi į savo nakvynes.

Jaunoji Zitos ir inž. Viliaus A. Juškų jauniausia dukra gimė Chicagoje. Šeimai persikėlus į Floridą, Santa Fe aukštesniąją mokyklą baigė Lakelande, o Meno institutą Fort Lauderdale, Fl., gaudama Associate of Science Degree in Fashion Merchandising. Anksčiau priklausė Lietuvių tautinių šokių grupei „Banga" St. Petersburge. Dabar lanko gail. seserų mokyklą Cape Canaveral.

Jaunasis, Birutės Bukauskienės-Vindašienės ir a.a. Vinco sūnus, gimė Chicagoje. Baigęs aukštesniąją mokyklą, įstojo į De Vry Institute of Technology, kurį baigė 1983 metais, gaudamas Bachelors of Science in Electrical Engineering Technology. Dabar tarnauja McDonnel Douglas Bendrovėje, Cape Canaveral.

Jaunąją lietuvišką porą palydint į jų savarankišką gyvenimą, linkime daug, daug saulėtų dienų jų bendro gyvenimo kelyje.

J.J.

Silvija V. (Juškaitė) ir Vytautas V. Bukauskai

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMĄ** mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MLS
BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.
Turėdamas ilgų metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. **767-0600** arba **778-3971.**
Adresas **6600 S. Pulaski Rd.**
One stop Real Estate

No. 544 — 59 & Oakpark — 3 mieg. mūrinis namas 25 metų senumo; gražus, įrengtas rūsys; 2 auto. garažas; daug įvairių priedų. Graži aplinka. Geras pirkinys už žemą kainą. Skambinkite dabar.

No. 548 — 71 & Lawndale — 4 mieg. mūrinis namas, 30 metų; 1¾ prausyklos; įrengtas rūsys; naujas stogas ir šild. sistema; centr. šaldymas; aluminio apdaila; puikiai išlaikytas; daug priedų. Skubėkite.

AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.
O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100 & 436-8600

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996
10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS — *GREIT PARDUODA*
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169
Norintieji **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMUS** per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti **Rimo Stankaus** klijentais. Nuosavybės įkainavimas **nemokamai.**

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

Century 21 **KMIECIK REALTORS**
7922 S. PULASKI RD
DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti **Danutei Ščerbaitei Mayer** dėl sąžiningo patarnavimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

HELP WANTED

PRESSMEN
Experienced Chief 15 & 17 operators. 4 pm to 12 pm shift with experience in multi-color work. Union benefits. Salary commensurate with exp. Must speak Fluent English. Call or come in for application:
AMERICAN BADGE CO.
15537 S. 70th Ct.
Orland Pk., IL
532-4454

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. butas
64 & Troy apyl.
Skambint **476-7535**

Išnuomojamas 5 kamb. butas Marquette Parko apyl., antrame aukšte, saulėtas, šviesus, su šiluma. Reikalui esant, išnuomojamas ir garažas.
Tel. 434-2655

Išnuomojamas 3 kamb. butas
Marquette Parko apyl. Antrame aukšte, su šiluma; yra virykla ir šaldytuvas.
Skambinti 639-9153

EUROPOS STANDARTO ELEKTRONINĖS SISTEMOS
Mes specializuojamės tik **PAL Secam 220V 50HZ VCR, radijai, kasetės, rekorderiai, video kameros ir kompiuteriai**
Patarimai veltui. Mes siunčiame į: JAV, Kanadą ir Sovietų Sąjungą.
Kreiptis:
RAISA Fine Jewelry
28800 Gratiot Ave. Suite B-207
Roseville, MI 48066
Tel. 313-773-2160

VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS
Genrikas Songinas
Knyga, kurią pradėjus norisi ir toliau skaityti. Istoriniai faktai ir nuotaikos, mitologija ir nuotykiai susipynę į vaizdingus pasakojimus, kurių realybė nekelia abejonių.
Lengvai, sklandžiai skaitoma knyga, kuri tinka jaunam ir senam.
Gražiai apipavidalinta, kietais viršeliais, patraukliu dail. Ramintos Lapšienės aplanku ir vinjetėmis. Puiki dovana įvairiomis progomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Po juostų audimo kursų. Iš kairės: dail. Anastazija Tamošaitienė, dail. Antanas Tamošaitis ir Aldona Veselkienė.

JUOSTŲ AUDIMO KURSAI

Po Tautodailės instituto metinio suvažiavimo, kuris vyko rugpjūčio 26-27 dienomis dailininkų Anastazijos ir Antano Tamošaičių Romuvos galerijoje, prasidėjo seminaras ne tik juostų audimo, bet ir nagrinėjimas, analizavimas juostų, tautinių drabužių grožis, audimo būdas bei atskiros jų dalys. Seminaras surengtas bendrose diskusijose plačiau išsiaiškinti, kokie galimumai yra pagyvinti Lietuvių Tautodailės instituto kultūrinę, meninę ir praktinę veiklą. Kursai tęsėsi nuo rugpjūčio 28 d. iki rugsėjo 2 d., nuo 10 val. ryto iki 5 val. po pietų. Kursus pravedė dailininkai Anastazija ir Antanas Tamošaičiai ir audėja Aldona Veselkienė. Kursuose dalyvavo Chicagos Ilona Rubienė, Julija Smilgienė, Vida Rimienė, Aldona Underienė, Dalia Varankaitė, iš Bostono Ina Nenortienė, iš Oakvillės, Ontario, dr. Angelė Kazlauskienė. Iš Washingtono Elvyra Vodopalienė ir net iš Anglijos Derby Rūta Popikienė.

Apie šiuos kursus sužinojau iš mažos žinutės laikraštyje. Kas labai nustebino, kad šioje žinutėje buvo pridėta, kad kursai yra pravedami be jokio mokesčio. Amerikiečių tarpe audimo kursai ir seminarai būna nepaprastai brangūs, o čia ne tik nereikia mokėti, bet kas yra buvę dailininkų Tamošaičių sodyboje, žino, kad ne tik gausi faktų ir žinių apie tautodailės meną, audimą bei pasigrožėsi jų darbais, bet dar būsi pavaišintas, apdovanotas ir linksmai nuteiktas jų nepaprastai šiltuose ir vaišinguose namuose.

Važiuojant 2 keliu iš Kingston, Ontario, į rytus, niekaip negali pravažiuoti dail. Tamošaičių sodybos, jau iš tolo matai ryškiai mėlyna spalva užakcentuotus sidabru pabalusius kaimo pastatus. Kiekvienas kampas, vartai ar langinės turi kokių nors lietuvių liaudies motyvų, tai žirgelių, mėnulio, saulės ar žvaigždžių... Tarp eglių ar medyje atsirėmę šv. Jurgis ar šv. Antanas sveikina atvykusius. Kiekviena maža detalė rodo dail. Tamošaičių meilę tautodailei. Įvažiavus pro vartus jautiesi, kaip sugrįžus į namus, nes visuomet tave pasitinka su šypsena šeimininkai, kurie per metų eigą mažai keičiasi. Atvažiavus į šiuos kursus, jau radau aštuonias kitas kursantes, kurios dalyvavo ir Tautodailės instituto suvažiavime. Darbas prasidėjo.

Pirma diena prasidėjo supažindinimu juostų iš 7 Lietuvos vietovių — tai Aukštaitijos, Vilnijos, Dzūkijos, Kapsų, Zanavykų, Mažosios Lietuvos ir Žemaitijos. Kiekvienos vietovės juostos buvo meniškai iškabintos aprėmintuose šviesiai žalsvu dugnu paveiksluose. Iš viso buvo 34 tokių juostomis nusagstytų paveikslų. Visos juostos buvo iškabintos didžiuliame Romuvos galerijos kambaryje. Kiekviena kursantė gavo Lietuvių liaudies 18 ir 19 amžiaus juostų katalogą, kurį paruošė Anastazija Tamošaitienė, katalogavo Aldona Veselkienė ir įžangą parašė Antanas Tamošaitis. Kataloge sukataloguota net 125 juostos, 24 iš Aukštaitijos, 9 iš Vilnijos, 26 iš Dzūkijos, 12 iš Kapsų, 32 iš Zanavykijos, 17 iš Mažosis Lietuvos ir 5 iš Žemaitijos. Kataloge taip pat buvo įdėtas ir atskiras lapelis su 118 sukataloguotų juostų 20 amžiaus ir šiųlaikinių. Kiek valandų turėjo praleisti dailininkai Tamošaičiai ir Aldona Veselkienė tik paruošiant šį katalogą. Kingstono laikraštis „This Week" savo straipsnyje, pavadintu „Years of work in sash exhibition" taip pat paminėjo, kad tai yra didžiausias rinkinys senoviškų juostų už Sovietų Sąjungos ribų.

Įžanginiame Katalogo žodyje dail. Antanas Tamošaitis rašo: „Juosta yra pats puošniausias sodietės audėjos dailės kūrinys. Jose yra įausta, įkaišyta, išrinkta šimtai įvairiausių raštų bei paslaptingų ženklų-simbolių, savitų įrašų..." Kaip nuostabu buvo klausytis dail. Tamošaitienės, kuri su preciziniu nuoseklumu supažindino kursantes su kiekviena juosta iš šių septynių Lietuvos rajonų, lyg ji pati šias juostas būtų išaudusi, suteikdama mums tuos paslaptingus simbolius, ženklus, spalvų derinius bei savitą kiekvieno rajono, juostos amžių, net ir vardus tų audėjų, kurios prieš 100 metų ar daugiau jas išaudė. Išmokom, kad dzūkų juostose dominavo raudona spalva, kad kapsės audėjos mėgo violetinę su raudona ar oranžine ir žalia spalva, taip pat įstrižinius raštus. Matėm aukštaičių pintines juostas, nuo paprasčiausios vytinės, kaselės, nertos su vašeliu, iki tinklinės. Mažosios Lietuvos audėjos išaudusios yra net šimtaraščių juostų. Kad geros juostų audėjos užpina juostą kaip gobeleną ir įdeda savo inicialus. Žemaitės audė lentelines juostas. Žemaitėms taip pat buvo charakteringa įausti kokį nors įrašą per pusę juostos. Išgirdom žodžius kaip kregždinė juosta, kryževinė, eglinė, keliaraščiai, šilkvilniai, vienašalė ir daug kitų... Diena praėjo kaip valanda, o rytojaus rytą kibom į darbą. Lauke ar viduj, tarp medžių ant staklių ar prisirišę prie savęs bandėm su dail. Tamošaitienės ir Aldonos Veselkienės pagalba tas nuostabias juostas austi, kurios vakar buvo taip išsamiai išnagrinėtos. Stebėjomės, kai prieš 100 metų ir daugiau mūsų sodžiaus audėjos, nemokėdamos nė skaityti ar rašyti, bet įstengė siūlų gijose nuostabius raštus sukurti ir surinkti, o mums šių dienų kursantėms kliuvo pirštai, bandant atkurti net ir paprasčiausius jų pavyzdžius.

Po rytinio darbo visos suėjom į dail. Tamošaičių verandą pasiklausyti dail. Antano Tamošaičio paskaitos apie Lietuvių tautinius drabužius. Dail. Tamošaitis chronologine tvarka su fantastine atmintimi perėjo pirma per žmogaus apsirengimą istorijos eigoje, pradedant su pirmuoju žvėries kailiu iki jau dailininkų sukurtų aukšto luomo drabužių, kuriuos iš dalies imitavo ir sodiečiai Toliau prelegentas pabrėžė, kad tautiniai drabužiai tai yra aukščiausias liaudies meno kūrinys. Šis kūrinys tęsėsi iš kartos į kartą, susiejęs su įvairiausiais papročiais ir tradicijomis. Tautinis drabužis tai ne darbo apranga, nes kasdieninis rūbas buvo bet koks, kas ką turėjo, tą dėvėjo. Tautos neišvystė charakteringą darbo drabužį. Tautinis drabužis yra išeiginis drabužis ir tautos gražiausias meno kūrinys.

Smulkesniam tautinių rūbų gvildenimui kitą dieną persikėlėm į Romuvos galeriją ir čia vėl pamatėm ant žemės išklotą lobyną — virš 100 piešinių, prie kurių dailininkai Tamošaičiai dirbo visus metus. Šie piešiniai buvo atlikti berengiant knygą „Lithuanian National Costume". Prieš pradedant šiuos piešinius, kaip dail. Tamošaitis aiškino, jie abu su dail. Tamošaitiene perėjo per visų Europos tautų tautinių drabužių leidinius ir stengėsi išlaikyti tą pačią kokybę, ką kitų tautų leidiniuose matė. Kiekvienas piešinys iki smulkiausios detalės buvo užbaigtas nuc moterų, apsirengusių tautiniais drabužiais, vyrų bei vaikų. Visi piešiniai suskirstyti pagal septynis rajonus, pro kuriuos dail. Tamošaitis nuosekliai perėjo aiškindamas, kad aukštaičiai turėjo nedaug audėjų, kad jų seniausi drabužiai labai šviesūs, kad Vilniaus krašte didikai turėjo daug įtakos, jų drabužiuose atsispindi daugiau ornamentacijos. Dzūkijoj sijonai trumpoki, tačiau spalvingi, kad kapsai ir zanavykai turėjo daug audėjų, kraštas turtingas ir rūbai labai spalvingi. Žemaičiuose vyravo praktiškumas, rūbai šilti, platūs, nedaug ornamentų Mažosios Lietuvos sijonai nelabai platūs ir uždengti vienos palos prijuoste. Nešiojama daug gintaro. Net ir tie sodiečiai, kurie negalėjo nusipirkti apdirbtus gintarinius karolius, rinko neapšlifuotus gintaro gabalėlius, vėrė ir dėjosi ant kaklo.

Po išsamios ir vaizdžiai pristatytos paskaitos vėl kibom į darbą. Toliau dail. A. Tamošaitienė pravedė lėlių galvučių ir kūnelių parengimą bei lėlių aprengimą tautiniais rūbais parodoms ar asmeniškiems rinkiniams. Kiekviena kursantė turėjo progą ir praktiškai lėlės galvutę pasidaryti. Ir vėl nuostabi popietė, nes, bedirbant prie lėlių, dail. Tamošaitienė toliau tęsė kursus, išklodama įvairias sages, apavus, skepetas, drobules, galvos papuošalus, detaliai analizuodama kiekvieną atskirai. Kiekvieną dieną sėmėmės žinių ir praktiškai bandėm pasidaryti kuo daugiau pavyzdžių, o jeigu nespėdavom, tai ir vakarais susiburdavom svetinguose Aldonos Veselkienės namuose ir toliau tęsėm darbą.

Prieš kursų pabaigą išgirdusios, kad dailininkės Tamošaitienės gimtadienis nepertoliausia, energingos dr. Angelės Kazlauskienės vedamos suruošėm pagerbimo, padėkos vakarienę, kurią šauniai paruošė Julija Smilgienė, Aldona Underienė ir talka. Čia oficialiai padėkojom mūsų brangiems mokytojams dailininkams Antanui ir Anastazijai Tamošaičiams ir Aldonai Veselkienei, palinkėdami dail. Tamošaitienei ilgiausių metų, sveikatos ir daug kūrybingų dienų. Yra sunku išreikšti, ką mes visos kursantės jautėm tą momentą, nes tikrai, praleidžiant savaitę šių trijų asmenų globoje, gavom ne tik praktiškas, teoretines bei istorines žinias, bet kartu pajutom, kokį nepaprastą darbą yra atlikę dailininkai Tamošaičiai Lietuvių tautodailėje. Tai mūsų išeivijos pasididžiavimas, jų knygos, audiniai, rinkiniai suruoštos parodos kursai straipsniai tai mūsų Tautos praeitis, dabartis ir pasididžiavimas. Už visa tai visos kursantės tarėm ačiū, o Lietuvių Bendruomenei siūlau dailininkus Tamošaičius pagerbti kultūros premija, nes jų darbas Lietuvių tautodailėje yra visos mūsų tautos atspindys.

Elvyra Vodopalienė

STIPENDIJOS JAUNIMUI

JAV Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba praneša, kad prašymų terminas pratęsiamas JAV LJS politinės praktikos programai ligi spalio 18 d. JAV LJS Lietuvių Fondo paskirstymo dėka gali sudaryti progą jaunam lietuviui-lietuvei dirbti Washingtone politinėje aplinkoje. Mokslus baigęs studentas ar studentė ar tebestudijuojantis turėtų progą per ribotą laiką susipažinti su savo kongresmano būstinės veikla ir pamatyti, kaip įstatymų kūrimo veikla funkcionuoja. (Taip rašoma „Akademinės prošvaistėse" rugsėjo 16 d.). Be to, tai proga kongresmanui ar senatoriui įrodyti, kad jauni išsimokslinę Amerikos lietuviai gali padėti jo ar jos politinei veiklai. Kandidatai turi paruošti savo biografiją, aprašant išeitus mokslus, ateities siekius, kas atstovauja jam ar jai JAV kongrese ir kokia asmeniška politinė pažiūra.

JAV LJS krašto valdyba yra sukvietus specialią komisiją šiam projektui, susidedančią iš Viktoro Nako, kuris veda Lietuvių Informacijos centrą Washingtone, Astos Banionytės, kuri dirba kaip JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos Visuomeninių reikalų vedėja Washingtone, ir Lino Kojelio, kuris yra turėjęs įvairias tarnybas JAV valdžios įstaigose. Informaciją reikia siųsti: Algis Šilas, 3049 S. Buchanan St., Apt. A-1, Arlington, VA 22206.

Bus susitarta su stipendininku dėl apgyvendinimo lietuvių šeimoje Washingtone ir dėl laikotarpio, kuris galiotų (pvz. 1990 m. žiemą, 1990 m. pavasaris ar pan.). Stipendijos suma — 2,000 dol. Ieškomi ypač kandidatai iš šių sričių: politinių mokslų, istorijos, žurnalistikos, ekonomijos ir panašių sričių.

A.†A.

ONA ALEKSIŪNAS

EIDUKAS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1989 m. spalio 11 d., 10 val. ryto, sulaukusi 85 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 40 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnūs: Ksaveras, marti Jolanda, Juozas, marti Rasa; žentas Bronius Bertašius; aštuoni anūkai: Nijolė Bauža, vyras Gene, Raimundas Bartašius su žmona Vida, Giedrė Pyzik, Diana Skoumal, vyras Jeffrey, Renata Aleksiūnas, Erika Aleksiūnas, Darius Aleksiūnas ir Linas Aleksiūnas; devyni proanūkai; sesuo Klema Shlikas su vyru Antanu, brolis Kazys Eidukas su žmona Maryte ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionė buvo žmona a.a. Juozo ir motina a.a. Liudos Bartašienės.

Priklausė Vytauto Didž. Šaulių rinktinei.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, spalio 12 d. ir penktadienį, spalio 13 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus-Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, spalio 14 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **sūnūs, anūkai, sesuo, brolis ir kiti giminės.**

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

MARCELĖ KNATAITIENĖ

Ausiukaitytė

Š.m. spalio 13 d. sueina penkeri metai, kaip staiga ir netikėtai mirtis pasiėmė iš mūsų tarpo mylimą Motinėlę, Uošvę ir Tetą. Mes visi tebesame liūdesio prislėgti.

Šv. Mišios už jos vėlę bus atnašaujamos spalio 13 d. ir 14 d. 8 val. ryto Lemonte, Pasaulio Lietuvių Centre. Taip pat šv. Mišios bus aukojamos spalio 13 d. Jurbarke, Lietuvoje ir spalio 15 d. Romoje.

Nuliūdę lieka: **Aldona, Onutė ir žentas Antanas Laurinaičiai, brolio duktė Irena Kerelienė su šeima, artima giminaitė Alina Vadeišienė su šeima ir krikšto duktė Cecilija Ladygienė Montrealyje.**

PADĖKA

A.†A.

Dantų gyd. ONA DAMIENĖ

SPUDAITĖ

Mūsų mylima Žmona, Motina ir Močiutė, gyvenusi Naperville, IL mirė 1989 m. rugsėjo 14 d. ir buvo palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje. Mes visi artimieji pasilikę giliame nuliūdime širdingai dėkojame:

Naperville Šv. Apaštalų Petro ir Pauliaus bažnyčios kunigams už maldas laidojimo koplyčioje, už šv. Mišių aukojimą ir jautrų pamokslą bažnyčioje ir už palydėjimą į kapines.

Visiems pareiškusiems užuojautą asmeniškai, spaudoje, laiškais, gėlėmis, šv. Mišių aukomis, už dalyvavimą koplyčioje, bažnyčioje ir kapinėse. Toliau gyvenantiems draugams už užprašymą šv. Mišių savose parapijose ar vienuolynuose, taip pat įrašiusiems velionę į amžino atminimo dvasines institucijas.

Karsto nešėjams ir vietiniam laidojimo direktoriui.

Foto mėgėjams, kurie vaizduose įamžino velionės laidojimo apeigas. Mes įvertiname, kad skausmo dienomis dalyvavo tiek daug asmeniškų draugų, taip pat iš Dantų gydytojų ir Ateitininkų organizacijų, kurie sustiprino mus nešant tą sielvartą dėl mylimiausio asmens amžino atsiskyrimo. Ačiū visiems!

Liūdesyje pasilikę: **vyras, duktė, žentas ir dukraitės.**

Mūsų Bičiuliui

A.†A.

PETRUI BURKAUSKUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną IZABELĘ ir sūnus RONALDĄ beiARŪNĄ su šeima

Elena ir Kazys Majauskai

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS

LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally **Donald M., Jr.**

VANCE

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

APLINK MUS

x Teodoras Blinstrubas ir Pilypas Narutis iš Chicagos vyksta į Lietuvių kongresą Los Angeles. Kongresas bus spalio 21-22 dienomis.

x Daiva Meilienė, dailiojo žodžio deklamatorė, Balfo seimo vakarienės metu meninės programos dalyje skaitys poeto Leonardo Šimučio kūrinius. Tuo bus prisimintas ir pagerbtas vienas iš Balfo steigėjų ir ilgametis rėmėjas.

x Dr. Mindaugas Vygantas, Edvardas Dambrauskas, Arvydas Končius ir Alius Stankaitis lydės modeliuotojas į sceną ir patys modeliuos Broad Street's ir Gingis Formal Wear rūbus Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių rėmėjų rengiamoje madų parodoje spalio 15 d. Jaunimo centre. Pakvietimus dar galima gauti Gift's International parduotuvėje ir bilietus į balkoną bus galima įsigyti prie įėjimo.

x Spalio 29 d. sukanka penkios dešimtys metų nuo Lietuvos kariuomenės įžengimo į mūsų sostinę Vilnių. Tam įvykiui atžymėti Vilniaus krašto lietuvių sąjungos Chicagos skyrius rengia minėjimą. Programoje 10 val. Mišios Jėzuitų koplyčioje. Po Mišių prie Lietuvos laisvės žuvusių paminklo Jaunimo centre trumpas minėjimas. 12 val. pagrindinė akademija vyks Šaulių namuose. Chicagos vilniečiai kviečia visus šiame renginyje gausiai dalyvauti.

x Ar tu moki verpti, ar tu moki austi... Atsilankykite į Tautodailės instituto ruošiamą Gyvoji tautodailė spalio 28 ir 29 dienomis Balzeko muziejuje.

x Patikslinimas. „Draugo" spalio 11 d. laidoje 3 psl. straipsnyje „Amerikos valdžia santykiuose su Sovietais" buvo palikta korektūros klaida. Turėjo būti: „Britanijoje ir Vokietijoje minia jam entuziastiškai šaukė „Gorby" (ne: vadino). Už klaidą atsiprašome.

x Antro Kaimo antrosioms gastrolėms Lietuvoje skirtos programos premjera bus **Playhouse** (2515 W. 69). šeštadienį, spalio 21 d. 8 v.v. ir vienintelis pakartojimas sekmadienį, spalio 22 d. 6 v.v. Bilietai — Gifts International, 2501 W. 71 St. **Tel. 471-1424.**

(sk)

x Kas turite atliekamą, š.m. „Draugo" nr. 71, balandžio 12 d., malonėkite atsiųsti „Draugo" administracijai, nes pritrūkome komplektų įrišimui. Išlaidas apmokėsime.

(sk)

x Pensininkui išnuomojami 2 kambariai su baldais antrame aukšte. Galima naudotis virtuve. Automobiliui garažas. **2925 W. 71 St., tel. 778-8264.**

(sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. VI 7-7747.

(sk)

x Linksma, gera ir smagu bus „Ateities" žurnalo vakare, kuris įvyksta šeštadienį, spalio 28 d., Jaunimo centro didžiojoje salėje. Vakare — jaunimo kūrybos premijos, nuotaikinga programa, vaišės ir šokiai. Vietas „Ateities" žurnalo vakare rezervuoti skambinant **434-2243.**

(sk)

x Kun. Gerardas Dunda, buvęs Sibiro tremtinys, atvykęs iš Lietuvos, bus pagrindinis kalbėtojas Balfo iškilmingoje vakarienėje šį šeštadienį, spalio 14 d., 7 v.v. Jaunimo centro salėje.

x Beverly Shores Lietuvių klubo susirinkimas vyks šį šeštadienį, spalio 14 d., 5 val. vak. Bubinų namuose. Susirinkimo globėja Julija Bubinienė. Susirinkime bus svarstoma rudens ir žiemos veiklos planui. Klubo rengiamas tradicinis rudens balius bus spalio 28 d., šeštadienį, gražiame SPA restorane. Įrengus patalpas konvencijoms ir viešbučiams, čia suvažiuoja ir Chicagos lietuviai.

x Balfo jubiliejinio seimo iškilmingos vakarienės rengimo komitetą sudaro Birutė Jasaitienė — pirmininkė, nariai: Mėta Gabalienė, Ona Gradinskienė, Juzė Ivašauskienė, Ieva Kasniūnienė, Agnė Kižienė, Faustina Mackevičienė, Sofija Plenienė, Alina Vadeišienė ir Vytautas Dijokas. Banketas rengiamas Jaunimo centro didžiojoje salėje šį šeštadienį 7 val. vak.

x Vytautas Skuodis spalio 11 d. išvyko į Romą atstovauti Lietuvai Italijos parlamento kvietimu Helsinkio komiteto organizuojamoje konferencijoje spalio 13-14 dienomis. Konferencijos tema yra „Tautos Sovietų Sąjungoje jos tautinės politikos krizėje". Pagrindinis kalbėtojas bus „Demokratijos ir nepriklausomybės", neseniai Paryžiuje įsteigtos, narys.

x Kartais spaudoje pasirodo informacija ne visai atitinkanti tikrovę. Neseniai „Drauge" pasirodė žinutė, kad Švietimo tarybos knygyne nėra religinio turinio knygų. Noriu pranešti, kad šiuo metu yra šios knygos: kun. K. Zemaičio „Mano pirmoji komunija", kun. dr. K. P. Celiešiaus „Ką mes tikime", kun. dr. J. Gutausko „Krikščionybė Lietuvoje", ses. O. Mikailaitės „Esame Dievo šeima" ir „Pratimai religiniais klausimais" bei kun. A. Saulaičio „Tikybos taku", kurias lengvomis sąlygoms galima įsigyti, kreipiantis sekančiu adresu: JAV LB Švietimo taryba, 2711 West 71 St., Chicago, IL 60629.

x Dr. Marija Meškauskaitė-Gaižutienė skaitys paskaitą, pailiustruotą skaidrėmis, apie grybus spalio 13 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Po paskaitos — vaišės. Visi kviečiami dalyvauti. Spalio 15 d., sekmadienį, 11 val. ryto prasidės grybavimas Warren miškuose Michigane, vadovaujant paskaitininkei.

x Lietuvos Dukterys kviečia į Rudens balių spalio 21 d., 7 v.v. Jaunimo centre. Dainuos sol. R. Mastienė; vakarienę ruošia O. Norvilienė. Svajinga muzika šokiams, daug laimikių, šeimyniška nuotaika. Bilietai ir stalų rezervacijos dr-jos raštinėj 10-5 v.v., tel. — 925-3211. Dalyvaudami paremsite Lietuvos Dukterų darbą.

(sk)

x Alicija Brazaitienė, tel. 598-8331, priima stalų rezervacijas madų parodai „Parodiniai drabužiai iš Lietuvos". Paroda įvyks gruodžio 10 d. Jaunimo centre, 2 v. p.p. Parodą rengia tautinis ansamblis **„Grandis".**

(sk)

x Valom, taisom ir įdedam naują šildymo sistemą ir vėsintuvus. Kalbam lietuviškai. Skambinti po 5 v.v. **tel. 254-0510.**

(sk)

x Išnuomojamas modernus, 2 mieg. butas, Kedzie ir Marquette Rd. apylinkėj. Suaugusiems. **Kreiptis tel. 656-6599.**

(sk)

JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos sesijoje Clevelande. Iš kairės: Arvydas Juozaitis, Birutė Jasaitienė, tarybos prez. pirm. Angelė Nelsienė, prof. Vaidotas Antanaitis, Laima Juozaitienė ir dr. Antanas Razma.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

VILNIAUS STUDENTAI MARGUČIO KONCERTE

Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblis koncertavo Austrijoje, Prancūzijoje, Vengrijoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Bulgarijoje, Rytų ir Vakarų Vokietijoje, Belgijoje, Suomijoje, Italijoje, Ispanijoje, Mongolijoje ir kitur. Amerikoje jų koncertai — Detroite, Clevelande, Toronte, Montrealyje. Chicagoje jiems net tris koncertus sudarė Margutis.

---

x Chicagos lietuvių teatras „Vaidilutė" rengia antrąjį V. Mykolaičio-Putino 4 veiksmų dramos „Daktaro Gervydo" spektaklį, kuris bus lapkričio 12 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Jaunimo centro salėje. Šios dramos premjera buvo praėjusį pavasarį, gegužės 10 d., toje pačioje vietoje.

x „Lietuvos Aidų" radijo programoje paskaitas skaito mokyt. D. Petrutytė apie „Išauklėtas vaikas — tautos ateitis", o dr. J. Adomavičius kalba mediciniškais klausimais. Taip pat yra įvairių žinių kasdien.

x Liesas ir negausus, bet dažnas valgymas — labai riebaus kraujo liesinimas, gail. sesers Elenos Peržinskienės pranešimas Lietuvio sodyboje Alvudo pažmonyje šį sekmadienį nuo 2 v. p.p. Dalyvauja kun. Juozas Juozevičius. Mediciniškos žinios apie apsaugą nuo širdies atakos. Kraujospūdžio matavimas. Juokų iki ašarų — komedija Amerika pirtyje, Vilniaus aktorių vaidinimas video filme, didžiuliame ekrane. Grožvydos Giedraitytės kūryba. Alvudo gėrybėmis pasivaišinimas. Visi laukiami. Visiems įėjimas laisvas.

x Julia Sachauskas, Chicago, Ill., buvo atvykusi į „Draugą" ir ta proga paaukojo 20 dol. lietuviško žodžio palaikymui. Labai dėkojame.

x Jonas Kaunas iš Chicago, Ill., lietuviškos spaudos ir gerų darbų nuoširdus rėmėjas, lankėsi „Drauge" ir įteikė 100 dol. dienraščio stiprinimui, palinkėjo geros sėkmės visiems lietuviškos spaudos darbuotojams ir kad „Draugas" lankytų kiekvieną lietuvišką šeimą. Nuoširdus ačiū mūsų garbės prenumeratoriui Jonui Kaunui už realią auką ir gražius linkėjimus.

x Harry ir Leonida Neu, Palos Hills, Ill., E. Stanevichene, Coldwater, Mich., Ona Pranckevičiūtė, Chicago, Ill., Peter Vyšniauskas, Cleveland, Ohio, Henry Jasinskas, Rodney, Ont., Kanada, mūsų garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pratęsė prenumeratą vieneriems metams ir kiekvienas paaukojo po 20 dol. Labai dėkojame.

Chicagos lietuviai džiaugiasi šio Vilniaus universiteto studentų jausmingu giedojimu Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke spalio 8 d. Jaunimo centro salė šeštadienį ir sekmadienį buvo pripildyta. Reikėjo pristatomų kėdžių, gausiai prisirinko ir balkone.

Iš Vilniaus atskrido 46 programos atlikėjai. Mergaičių daugelis buvo studentės medikės. Ansamblis atsivežė didžiulį liaudies instrumentų orkestrą.

Ansamblio dainų ir šokių programa, lydima orkestro, buvo turtinga. Daug liaudies dainų, melodijų, šokių. Buvo Anoj pusėj Nemunėlio, apstainas, Leliūnų kadrilis, Lineliai dar nesėti, linelis, aštuonytis, parovėja, pastoralė, piemenų išdaigos, Šią naktį per naktį, parugė, tautinių šokių pynė, polkos, Anksti rytą. Skamba terškia žiedeliai, kupolinis, Kad aš nusieičiau, sadutė, rezginėlė, vestuviniai šokiai, Teka saulelė, rolenderis, gailingis, Važis moliavotas, pakeltkojis, klumpakojis, gaidys, senių šokis, subatvakarėlis. Programos didelis įvairumas, viskas tiksliai suplanuota, kad per porą valandų programa buvo baigta.

Publika sekė su ypatingu susidomėjimu, aukštą ansamblio vertinimą reiškė plojimais ir šauksmais. Visas šokių stilius buvo labai savitas. Glaudus ryšys su liaudies šokiais, bet gausu naujo stilizavimo. Čia buvo ir draugiško meilaus koketavimo, romantikos apraiškų, gausu humoro, bet ir grakštaus švelnumo. Mergaičių ir vyrų dainuojamos melodijos patraukliai, švelniai atliktos. Čia buvo vyruose ir tam tikro berniškumo, bet ne grubaus, o stilizuoto. Netrūko nė akrobatinių šuolių.

Scenoje švytėjo stilizuota vytis, vienu metu šokėjai išnešė Lietuvos valstybinę vėliavą su Gedimino stulpais. Buvo tokia patraukli ūkio darbų imitacija šokio ir dainos formomis. Tarpais skambėjo dainos, tarpais atliko niūniuodami, netrūko ir lengvo komiško flirto. Įspūdingas šokis su Vilniaus verbomis, su tautinėmis juostomis, daug prijuokino kaukšėdami klumpėmis. Kelis kartus keitė kostiumus, vienu tarpu pasirodė su naginėmis, tai vėl rankose laikydami elektros lemputėmis žibančias „stebules". Švytėjo ansamblio įgudimas, netrūko nė lyriškumo. Vilniaus universitetas šokėjams parūpina instrumentus ir kostiumus.

Į ansamblio spektaklių turtingumą didelį įnašą padaręs jo vadovas ir režisierius Vidas Aleksandravičius, kuris liaudies instrumentų ir šokių, dainų meną specialiai studijavo tos rūšies aukštojoje mokykloje. Patyrusi per eilę dešimtmečių universitete dirbanti grupės vadovė Daiva Čičinskienė, o gausūs nuopelnai ir šokių grupės vadovų Tamaros Kalibataitės ir Henriko Uzno. Orkestro vadovas — Kastytis Mikiška. Choro vadovas Vytautas Abaris.

Po programos ir ovacijų jų atlikėjams mažojoje salėje buvo šokėjams ir svečiams šilta vakarienė. P. Petrutis nuoširdžiai ansambli[illegible]adėkojo. Gen. kons. V. Klei[illegible]vo sveikinime reiškė l[illegible] viltis, nušvietė konsulat[illegible]iklą, džiaugėsi ansamblio įnašu išeivijai. JAV LB pirm. dr. A. Razma reiškė nuostabą, kad [illegible]etuvoj išaugo tokio patriotiško jaunimo, dėkojo už jų išeivijai atvežtą atgaivą.

Dr. Br. Vaškelis pakvietė ansamblį į Illinois univ. lituanistinę katedrą apsilankyti. Muz. F. Strolia, kalbėdamas muz. sąjungos va[illegible]du, painformavo apie ruošiamą dainų šventę. Dėkojo, kad bažnyčioje pagiedojo jo sukurtą giesmę. Reiškė viltis, kad susitiksime laisvoj Lietuvoj.

V. Adamkus šokėjus pavadino atgimstančios Lietuvos ambasadoriais. Ansamblis atnešė dalelę dvasios, kuria gyvena Lietuva. Ansamblis — jungtis tarp Lietuvos ir išeivijos.

Vilniaus univ. prof. dr. Genzelis pažymėjo, kad Lietuvos kultūra nebūtų tokia, jei neturėtume emigracijos. Lietuva yra ne vien tėvynėj, bet ir čia išeivijoje. Dėkojo už išeivijos kontaktą su Lietuvos žmonėmis.

Ansamblio vadovas V. Aleksandravičius pareiškė, kad buvo sužavėtas priėmimu, dėkojo iškvietėjams. S. Endrijonienė pasveikino Jaunimo centro vardu. Vaišės baigtos Maironio Lietuva brangi.

Ypatingą susižavėjimą parodė dr. J. Adomavičius, kiekvieną ansamblio narį šeštadienį apdovanodamas šimtine dolerių, o studijuojantiems mediciną — dar su priedu. Publikoje buvo reiškiama, kad čia buvo viena iš geriausių programų šioje scenoje. Visiems buvo miela, kad programos pabaigoje ansamblis užtraukė Lietuvos himną, į ką įsijungė visa salė.

Pažymėtinas programos leidinio pilnumas, pažymint ne vien dainų kompozitorius, bet ir šokių choreografus.

Juoz. Pr.

DRAUGO RENGINIŲ KOMITETO POSĖDIS

„Draugo" renginių komiteto pirmininkė Marija Remienė spalio 10 d. sukvietė narius Marijonų vienuolyno svetainėje pasitarimui. Buvo aptarta ir įvertinta šių metų „Draugo" renginių — gegužinės ir pokylio sėkmės ir nesėkmės. Susirinkimo dalyviai sutarė, kad šių metų renginiai visais atžvilgiais labai gerai pasisekė. Gegužinė ir pokylis praėjo labai sklandžiai, žmonių dalyvavo daugiau kaip kitais metais. Taigi „Draugo" renginius ir kitus reikalus mūsų žmonės remia, neatsisakydami nei aukų, nei darbo.

Komitetas „Draugo" renginių darbus nenuilstamai atlieka jau 10 metų. Visi mato ir įvertina, kaip komiteto nariai, ypač moterys,uoliai atlieka daug darbų, ruošiant gegužinę, platinant bilietus ir t.t. Tuo būdu „Draugo" išlaikymui teikiama didelė pagalba. Tą jaučia „Draugo" administracija ir leidėjai ir viską įvertina su dideliu dėkingumu. Šitaip visi mes statome besilaisvinančiai tėvynei didelį paminklą ir teikiame jai pagalbą.

Ateinančiais 1990 metais nutarta ruošti Marijos aukštesniosios mokyklos salėje koncertą balandžio 1 d. Programą atliks Vilniaus operos solistai. Gegužinė bus rugpjūčio 5 d., o pokylis — rugsėjo 23 d. taip pat Martinique salėje. Susirinkimas praėjo su linksma nuotaika ir neužtruko per ilgai, baigėsi 9 val. vakaro. **— K.**

BALFO JUBILIEJINĮ SEIMĄ CHICAGOJE PASITINKANT

Šį šeštadienį, spalio 14 d., Chicagos Jaunimo centre bus Balfo 45 metų jubiliejinis seimas. Vieta buvo parinkta, kur Bendrasis Amerikos lietuvių fondas gimė. Illinois valstijoje jis buvo ir įregistruotas, joje buvo pravestas ir pirmasis oficialus vajus. Su šiuo jubiliejumi rišasi ir 30 metų, kai 1959 m. Vakarus pasiekė Sibire lietuvaičių tremtinių sukurtos maldos.

Balfo seimai, direktorių suvažiavimai ir aukų rinkimas labdarai vyksta spalio mėnesį. Mes savo aukas šalpai sudedame į Balfo aruodą, kaip krikščionybės pradžioje tikintieji ką

Maria Rudienė, Balfo centro valdybos pirmininkė.

Nuotr. **K. Pociaus**

turėdami sudėdavo prie apaštalų kojų ir kiekvienam buvo dalijama. Balfas surinktas aukas padalija kiek galėdamas visame pasaulyje pašalpos reikalingiesiems.

Balfo seimas prasidės 8 val. ryto. Iki 9 val. vyks direktorių priešseiminis ir šios kadencijos paskutinis posėdis. Seimo atstovų registracija 8:30, seimo atidarymas 9:15 val. ryto. Pirmoji seimo diena užtruks iki 6 val. vakaro. 7 val. vakare Jaunimo centro didžiojoje salėje bus iškilminga vakarienė. Pagrindinis kalbėtojas bus Sibiro tremtinys, atvykęs iš Lietuvos.

Sekmadienį, spalio 15 d. 9:30 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje bus išrinktųjų direktorių posėdis ir centro valdybos bei direktorių tarybos pirmininko rnkimai. 10:30 val. r. iškilmingos šv. Mišios Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Taip pat pamaldos vyks ir Lietuvių evangelikų liuteronų bažnyčiose. 12 val. seimo dalyvių priėmimas Balfo centro įstaigoje.

Vyt. Kas.

ARTĖJA LIETUVIŲ FONDO VAJAUS POKYLIS

Lietuvių fondo vadovybė paskelbė vajų iki šių metų pabaigos surinkti 100,000 dol. Kaip jau buvo rašyta, yra vienas aukotojas, sutinkąs duoti 50,000 dol. auką, jei visi kiti suaukos 100,000 dol. Vajus prasidėjo rugsėjo 1 d. ir per pirmą mėnesį gauta aukų 21,270 dol., per likusius tris mėnesius dar reikia sukaupti 78,730 dol.

Lietuvių fondo vadovybė supranta, kad doleriai nesimėto gatvėse, nei auga ant medžių, o reikia juos uždirbti ir sutaupyti. Prašančiųjų paramos šiais metais žymiai padaugėjo, nes reikia remti lietuvių laisvės judėjimą okupuotame krašte ir gausiai atvykstančius giminaičius bei politikus. Nuolatiniai aukotojai vis dar tebėra vyresnioji lietuvių karta — pensininkai, nes jaunesniuosius sunku įtraukti į lietuvišką veiklą, o juo labiau į aukotojų eiles. Yra gražių pavyzdžių ir jaunųjų tarpe, bet jie neapima visos generacijos.

Lietuvių fondo vadovybė išsiuntinėjo 10,000 laiškų nariams ir pagal gautus adresus kitiems lietuviams, kviesdama įstoti nariais ar padidinti turimus įnašus. Matematiškai apskaičiuoti lengva. Jei kas dešimtas asmuo atsilieptų su šimto dolerių įnašu, tai lengvai susidarytų reikiama 100,000 dol. suma, bet čia paprastos matematiškos formulės neužtenka, o reikia dar ryžto ir reikiamo nusiteikimo. Kaip tik to nusiteikimo daugelis ir stokoja.

Mūsų senoji gvardija atliko daug ir labai vertingų darbų, dar negirdėtų lietuvių išeivijos istorijoje. Ar neperims kultūros darbų veiklos ir rėmimo estafetės jaunesnieji, geriau ekonomiškai susitvarkę, pajėgūs įgyvendinti ir didesnius projektus. Jų išsimokslinimas ir ekonominis pajėgumas pralenkia daugelio senųjų, bet lietuviško darbo baruose per mažai maišosi. Tiesiog nesuprantama, kad kai kurių lietuviškų institucijų vadovai prašo Lietuvių fondo paramos, o patys nėra nariai ir neprisideda prie kapitalo ugdymo. Jie puikiai žino fondo paskirtį ir kelią į jį, bet nori naudotis kitų sukauptais vaisiais. Laikas tokiems pagalvoti ir nieko nelaukiant įsijungti į Lietuvių fondo šeimos eiles. To laukia ir tikisi LF vadovybė.

Lietuvių fondo metinis vajaus pokylis įvyks š.m. spalio 21 d. Martinique salėje. Paaukoję 100 dol. gauna vieną bilietą nemokamai, o už tūkstantinę — visą stalą. Kreiptis į Lietuvių fondo būstinę ar Vaznelių prekybą. Aukodami L. fondui,prisidėsite prie vajaus augimo ir dalyvausite pokylyje. Nepraleiskite progos.

Pokylyje programą atliks solistė Praurimė Ragienė ir pianistas Alvydas Vasaitis. Pokylio metu bus įteiktos stipendijos Chicagos apylinkių studentams. Šokiams gros mėgiamas Žaros orkestras, vadovaujamas Zigmo Mikužio. Aukokime ir dalyvaukime.

(aj)

ŠIMTAMETIS BAŽNYČIOS STEIGĖJAS

Mirė Ivan Tonov, 104 metų, buvęs Grand Trunk Western geležinkelio tarnautojų direktorius. Jis įsteigė bulgarų stačiatikių Šv. Sofijos bažnyčią Chicagoje. Paskutiniu metu jis gyveno San Diego mieste.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.